

MD 56

Metodološki dokument

ISSN 1840-1074

UPOTREBA INFORMACIONO - KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U DOMAĆINSTVIMA I POJEDINAČNO

Anketna godina 2020.

Bosna i Hercegovina

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2020.

MD 56

Metodološki dokument

ISSN 1840-1074

UPOTREBA INFORMACIONO - KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U DOMAĆINSTVIMA I POJEDINAČNO

Anketna godina 2020.

Bosna i Hercegovina

BHAS

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2020.

SADRŽAJ

Metodologija	4
Statistička jedinica	4
Ciljna populacija.....	5
Periodičnost.....	5
Posmatrane varijable.....	6
Rezime mjera, agregirane varijable, indikatori i tabeliranje	6
Objašnjenja.....	7
Modul A: Pristup informacijama i komunikacijskim tehnologijama	8
Modul B: Korištenje interneta.....	12
Modul C: Upotreba e-uprave	20
Modul D: Upotreba e-trgovine.....	25
Modul E: Privatnost i zaštita ličnih podataka	36
Modul F: Povjerenje, sigurnost i privatnost	39
Modul Z: Internet stvari	43
Modul G: Socio-demografske karakteristike pozadine	48

Metodologija

Statistički proizvod je jasna i precizna definicija statističkih informacija koje treba proizvesti. Ona se razlikuje od metodologije proizvodnje. Metodologija proizvodnje je način ili način rada, a statistički proizvod je njegov neposredni rezultat. Različite statističke metodologije mogu proizvesti isti statistički proizvod, postoje samo različiti načini da se urade iste stvari. To znači da sve dok garantujemo da se dvije figure odnose na isti statistički proizvod, na primjer u dvije različite zemlje, one su uporedive. Na ovaj način, ova razlika između statističkog proizvoda i statističke metodologije nam pomaže da se fokusiramo na one elemente koji su važniji da bi se osigurala uporedivost između nekoliko nacionalnih statistika i proizvela nova na nivou EU, tj. statistički proizvod, a ostavlja se diskreciji nacionalni statistički instituti biraju bolju statističku metodologiju koja se primjenjuje u svojoj zemlji uzimajući u obzir svoje specifičnosti.

Elementi koji čine statistički proizvod, na ulaznom nivou, su statistička jedinica, ciljna populacija i varijable posmatranja, kao i na izlaznom nivou, periodičnost i rezime mjere, agregatne varijable i tabeliranje. Pokrivajući sve elemente statističkog proizvoda, statistički koncepti i nomenklature su dodatni potrebni elementi za osiguranje usklađenosti i uporedivosti statistike.

Statistička jedinica

Statistička jedinica je osnovni tip elemenata grupe (koja se takođe naziva populacija) koju želimo posmatrati ili analizirati. Osnovne statističke operacije klasifikacije, agregacije i naručivanja se obavljaju na statističkoj jedinici.

Izbor statističke jedinice je pitanje procesa sakupljanja podataka (odnosno operativnih ograničenja povezanih s prikupljanjem podataka iz svake vrste statističke jedinice) i konceptualnog okvira odabranog za posmatranje i analiziranje pojave. Statistička jedinica je nosilac statističkih karakteristika ili atributa, koje na kraju želimo mjeriti.

Postoji nekoliko vrsta statističkih jedinica, prema njegovoj upotrebi. *Jedinica za posmatranje* predstavlja identifikacioni entitet, o kojem se podaci mogu dobiti. Tokom prikupljanja podataka, ovo je jedinica za koju se podaci snimaju. Treba napomenuti da ovo može, ili možda i nije, isto kao i izvještajna jedinica. *Izveštajna jedinica* izvještava organu za istraživanje. Ona izvještava informacije za posmatračku jedinicu (e). U određenim slučajevima može se razlikovati od posmatračke jedinice. Jedinica za izveštavanje je jedinica koja isporučuje podatke za datu instancu anketiranja.

U istraživanju korištenja IKT koriste se sljedeće statističke jedinice (u zavisnosti od varijable):

- domaćinstva;
- pojedinci.

U idealnom slučaju, podatke prikupljene u domaćinstvu trebalo bi da izvještava „domaćinstvo“. U većini slučajeva, nije moguće skupiti i domaćinstvo oko stola kako bi prikupili svoj zajednički odgovor, a posebno nije moguće kad je slučaj o telefonskom intervjuu.

Generalno, jedna osoba u domaćinstvu će odgovoriti na pitanja vezana za domaćinstvo.

Pojedinac može, na primjer, biti glava domaćinstva ili pojedinac koji je izabran za pojedinačna pitanja.

Kako se istraživanje odnosi na korištenje računara i interneta, neophodno je da izabrana osoba odgovori na pitanja lično. Intervju preko posrednika može dovesti do grešaka u prikupljanju podataka.

Različite jedinice istraživanja, tj. domaćinstva i pojedinci, koriste se u različitim sekcijama u modelu upitnika. Pristup domaćinstvu se koristi kada se prikupe informacije o pristupu različitim elektronskim uređajima, tipu internet veze i barijeru za korištenje interneta. Individualni pristup se koristi kada se prikupljaju informacije o upotrebi računara, korištenju interneta, e-trgovine i e-vještina.

Razlozi za korištenje pristupa domaćinstva prilikom pokušaja opisivanja pristupa IKT-u su da domaćinstva predstavljaju platformu za pružanje pristupa većem broju pojedinaca, odnosno članova domaćinstava. U cilju upoređivanja evropskih zemalja na nivou domaćinstava, važno je uzeti u obzir razlike u demografiji domaćinstva. Jedan od razloga za to je što neke zemlje mogu imati veće veličine domaćinstva i sastav nego u drugim zemljama, što je vjerovatno u korelaciji sa stopom pristupa. Da bi mogli uspješno upoređivati, takođe je važno da zemlje primjenjuju istu definiciju domaćinstva.

Pojedinačni pristup se koristi u kontekstu gdje se prikupljene informacije u većoj mjeri odnose na individualnu upotrebu IKT. Takođe u ovom slučaju je uvoz uzimajući u obzir strukturne razlike između zemalja, npr. starosne demografije, kako bi se napravilo odgovarajuće poređenje. Problem, međutim, nije toliko veliki kao kod domaćinstava, pošto mnogi ljudi bolje poznaju razlike u starosnoj strukturi zemalja nego razlike u strukturi domaćinstava.

Ciljna populacija

Stanovništvo je skup objekata iste klase, što statistički znači grupu elemenata iste statističke jedinice. Postoje dvije vrste populacija koje treba uzeti u obzir pri izradi statistike: ciljna populacija i populacija ramova.

Ciljna populacija je populacija od interesa. Definiše se jasno razdvajanje grupe statističkih elemenata za koje se mogu informisati neke informacije o cijeloj grupi. Ta razgraničenost se zasniva na jednom ili više atributa statističke jedinice. U istraživanju korištenja IKT ciljna populacija za različite statističke jedinice je:

- pojedinci: ciljna populacija čine svi pojedinci starosti od 16 do 74 godine;
- domaćinstva: ciljna populacija čine sva (privatna) domaćinstva sa najmanje jednim članom od 16 do 74 godine.

Okvirna populacija je operacionalizacija ciljne populacije, koja se u idealnom slučaju sastoji u cjelovitom popisu elemenata ciljne populacije. Iako ciljna populacija može biti lako definisana, u praksi je potreban spisak svih njegovih elemenata za njegovo potpuno ili djelimično (u slučaju primjene uzorka) posmatranje i to je vrlo teško dobiti. Taj spisak bi trebao biti potpun i uključiti svaki element ciljne populacije samo jednom. Međutim, većina vremena će trpiti zbog nedovoljne pokrivenosti (under-coverage) ili zbog prekomjerne pokrivenosti (over-coverage). Obično su datoteke i statistički elementi (registri) održavani i ažurirani, koji sadrže spiskove statističkih elemenata, kao i informacije o nekim atributima, koji se obično koriste za razdvajanje ciljnih populacija. Okvirne populacije se obično izvlače iz tih registara. Populacija okvira će se dalje objasniti u ovom priručniku, uključujući i pregled prakse zemalja za istraživanje iz 2017. godine.

Periodičnost

Periodičnost je godišnja, što znači da se podaci prikupljaju i sakupljaju jednom godišnje. Međutim, neke varijable se mogu posmatrati sa manjom frekvencijom, npr. promjenljive koje imaju tendenciju stabilnosti tokom vremena.

Godišnje istraživanje bi trebalo da bude kompromis između opterećenja odgovora i sakupljanja i potrebe za relevantnim i najnovijim informacijama o domenu istraživanja "fast moving", kao što je informaciono društvo. Ova periodičnost je utvrđena u stavu c) priloga II. uredbe 808/2004 i odjeljku E (prilog II, modul 2) uredbe komisije (EU) 2019/1910 od 07. novembra 2019. (vidi također prilog 4 - Pravni okvir)

Posmatrane varijable

U istraživanju o upotrebi IKT-a većina posmatranih varijabli je *kvalitativna*, tj. cilj nije prikupljanje podataka o količinama („koliko...“), frekvencijama („koliko često...“) ili količinama („koliko...“), već pribavljanju ne numeričkih ili kategoričnih podataka. U većini slučajeva¹, posmatrane varijable u istraživanju o upotrebi IKT-a su binarne (dihotomne), što znači da odgovori ispitanika sa *da* ili *ne*, npr. *Da li ste koristili internet za prodaju robe ili usluga?* Konačna statistika tada će biti uglavnom proporcije (npr. broj odgovora sa *DA* podijeljen s brojem ispitanika koji su odgovorili na pitanje). Druge varijable posmatranja su i kvalitativne, ali sa više od dvije kategorije odgovora (npr. najviši stepen obrazovanja).

Atributi ili karakteristike za istraživanje Zajednice o upotrebi IKT u domaćinstvima i pojedincima su navedene u Aneksu 4 - Pravni okvir (prilog II uredbe komisije (EU) 2019/1910 od 07. 2017/1515).

Operativne verzije varijabli posmatranja su pitanja u anketnom upitniku. Model za takav upitnik može se naći u Aneksu 1 - Model upitnik.

Definicija posmatranih varijabli ili model pitanja postavlja se detaljnije u dolje navedenim objašnjenjima.

Rezime mjera, agregirane varijable, indikatori i tabeliranje

Rezime mjera su numeričke vrijednosti definisane statističkom mjerom koja se koristi za sumiranje vrijednosti za određenu varijablu za sve statističke jedinice u određenoj grupi. Takve mjere mogu biti u obliku agregata (npr. ukupnog broja *da* -odgovora na određeno pitanje) ili indikatora (npr. procenat *da* -odgovora).

Agregati se mogu sakupljati za ukupnu populaciju ili za različite subpopulacije koje su definisane varijablama u pozadini (npr. rodni ili obrazovni nivo) ili za subpopulacije definisane uslovljeno od odgovora drugih varijabli studija (npr. korisnici interneta u odnosu na ne-korisnike).

Npr.²:

- broj pojedinaca koji su koristili računar u posljednja 3 mjeseca kod kuće;
- broj osoba starijih od 16-24 godine koji su koristili računar u posljednja 3 mjeseca kod kuće;
- broj pojedinaca koji su koristili računar u posljednja 3 mjeseca kod kuće, ali ne na poslu;
- broj korisnika interneta koji su ga koristili za preuzimanje zvaničnih formulara (= broj osoba koje su koristile internet i preuzele službene forme).

Da bi dobili indikatore (proporcije, procenti, itd.), agregati moraju biti podijeljeni sa ukupnom populacijom ili subpopulacijom.

Na primjer, imenitelj takvog odnosa može biti:

- ukupna populacija pojedinaca u odabranim stratama (npr. "udio osoba u dobi od 16 do 24 godine koji su koristili računar kod kuće" = *broj osoba starih 16-24 koji su koristili računar u posljednja 3 mjeseca kod kuće* podijeljen s *ukupnim brojem pojedinci u dobi od 16 do 24 godine*);
- ukupan broj korisnika računara (osobe koje su koristile računar najmanje jednom u posljednja 3 mjeseca);
- ukupan broj redovnih računarskih korisnika (osobe koje su koristile računar najmanje jednom sedmično u posljednja 3 mjeseca).

¹ Međutim, postoji nekoliko kvantitativnih varijabli, posebno u modulu E-trgovina.

² Primjer zasnovan na indikatorima prikupljenim iz prethodnih krugova ankete.

Detaljan format prijenosa za slanje podataka Eurostatu može se naći u Aneksu 2 - Format prijenosa i agregati.

Objašnjenja

Objašnjenja u ovom poglavlju odnose se na pitanja iz upitnika o modelu 2020. Struktura ovog poglavlja slijedi upitnik modela, tj. objašnjenja su grupisana po *modulu* i po *pitanju*. Tokom čitanja ovog dijela, preporučuje se da imate pri ruci model Upitnika.

Iz razloga kontinuiteta, objašnjenja za pitanja koja nisu dio upitnika modela 2020. (ali su bila dio 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, upitnici modela 2006, 2005) zadržani su samo ako je potrebno više informacija, a o prošlim pitanjima može se pronaći u priručnicima za 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007. i 2006. godinu.

Statistička jedinica za modul A je domaćinstvo, dok je pojedinac statistička jedinica za ostale module.

Modul A: Pristup informacijama i komunikacijskim tehnologijama

→ Statistička jedinica: domaćinstva

Da li vi ili neko u vašem domaćinstvu ima pristup internetu kod kuće (bilo kojim uređajem)?

[Obim: sva domaćinstva]

[Upišite: potreban je jedan jedini odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da / Ne) + Ne znam; filter pitanje]

'Pristup' ne odnosi se na "mogućnost povezivanja" (tj. mogu li se osigurati veze na području domaćinstva ili na ulici), ali da li bilo ko u domaćinstvu može koristiti internet kod kuće ako želi, čak samo da pošalje e- pošta ("povezivanje").

Bivše verzije pitanja imale su klauzulu "bez obzira da li se koristi" koja se sada odbacuje. Prvo, u većini slučajeva je nebitno jer domaćinstva obično koriste uslugu na koju su se pretplatili (i plaćaju). Međutim, moguće je da je vezu postavio jedan od poslodavaca članova domaćinstva ili je podrazumijevana ustanova u zgradi u kojoj porodica živi (a da se stvarno ne koristi). Međutim, diskusije na nedavnim sastancima ISS-a potvrdile su da se ne mogu pronaći nikakve značajne razlike u pristupu i korištenju. Stoga je klauzula uklonjena. *Ne znam* Odgovarajuću kategoriju treba izbjegavati postavljanjem dodatnih pitanja za ispitanika. Međutim, u nekim slučajevima član domaćinstva izabran za intervju možda ne zna šta drugi članovi rade sa npr. računarom domaćinstva.

U određenim zemljama je moguće pristupiti internetu bez ugovora o pretplati, ali na primjer ad hoc plaćanjima kad god se internet zapravo koristi. Ovo može biti u obliku slanja tekstualne poruke za prijem kratkog trajanja pristupnog koda. U toj situaciji, mnoga domaćinstva imaju *mogućnost* da pristupe internetu od kuće (naravno pod uslovom da imaju potrebnu opremu, fi kompjuter + modem ili internet omogućen mobilni telefon), ali će *ne koristite* to. U ovom slučaju treba dati odgovor "da".

Pitanje bi trebalo biti u skladu sa ranijim istraživanjima, a to znači da ne ukazuju naročito na uređaje mobilne telefonije, jer bi nekim ispitanicima bilo teško da razmisle o tome da li mobilni uređaj omogućava internet ili ne, ili putem koje veze i na kojoj lokaciji. Ljudi koji koriste internet preko mobilnog telefona samo od kuće imaju pristup kućama po želji ukoliko su se pretplatili na internetsku stopu ili mogli da koriste Wi-Fi pristup koji je povezan sa DSL ili drugim ruterom u domaćinskom ili javnom Wi-Fi-u ako je to slučaj moguće na lokaciji domaćinstva. Od 2011. godine dodaju se riječi "bilo kojim uređajem" kada je potrebno i trebaju služiti kao dovoljno objašnjenje.

A2: Koju vrstu internet veze koristite kod kuće?

[Obim: sva domaćinstva koja imaju pristup internetu kod kuće, odnosno A1 = Da]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što primjenjuje se]

Ispitanici treba da navedu koje vrste veza zapravo koriste. Na osnovu navedenih vrsta veza može se izvršiti grupisanje u širokopojasni pristup. Pitanje ne ispituje brzinu prijenosa podataka u bit / s, niti tip uređaja koji se koristi za pristup internetu. "Ne" odgovori na a) ili b) mogu se koristiti za grupisanje u ne-širokopojasne internet veze.

U daljem tekstu je dat objašnjenje najčešće korištenih tehnologija, pojednostavljenih od 2014. godine tako što su naveli dvije širokopojasne veze (fiksne i mobilne), kao i dva opciona opcija na drugim, usko povezanim vezama (fiksni i mobilni) kako bi olakšali odgovore. Ako NSI smatra da je prikladnije koristiti nazive marke

ili imena kompanija nego koristiti reference na tehnologije (ADSL, kabel, itd.). To je takođe mogućnost (naravno pod uslovom da se brendovi mogu rekodirati na različite tehnologije zasnovane na odnosima jedan-na-jedan).

a) Fiksne širokopojasne veze, npr. DSL, ADSL, VDSL, kablovska, optička vlakna, satelit, javne WiFi veze

Primjeri dodati u tekstu opcije a) mogu se objasniti na sljedeći način:

DSL (npr. ADSL, SHDSL, VDSL)

DSL (digitalna pretplatnička linija) označava tehnologiju koja prenosi podatke pri velikim brzinama (tj. teoretski više od 144 kbit / s u poređenju sa uskopojasnim tipovima veza, ali danas normalno najmanje oko 0,5 Mbit / s) preko postojeće bakarne mreže. DSL tehnologija je vrsta internet veze koja je znatno brža od dial-up pristupa i stoga označena kao širokopojasna.

Važne DSL tehnologije uključuju:

ADSL: Ovaj izraz se koristi za DSL gdje je veći propusni opseg dodijeljen za preuzimanje nego upload (Asymmetric DSL).

SHDSL: Jednostruki par brzih DSL pokriva simetrični brzi DSL.

VDSL: Veoma visoki bitni DSL, sa brzinama do 53 Mbps, u poređenju sa oko 8 do 10 Mb / s za ADSL.

Žičani fiksni (kablovski, vlakno, Ethernet, PLC, itd.)

Žičane fiksne veze mogu ili ne moraju imati ruter za Wi-Fi pristup u domaćinstvu, tj. za bežično usmjeravanje signala do korisničkog uređaja na kratkoj udaljenosti. One su klasifikovane kao žičane fiksne.

Ove tehnologije uključuju:

Kablovski modem: Ova tehnologija omogućava brzi pristup internetu preko mreže kablovske televizije ili komunalnih vazdušnih sistema. Kao i DSL tehnologije, podaci se prenose preko postojeće bakarne mreže.

LAN (lokalna mreža): Brže internet veze preko stambenih mreža (veze koje su zajedničke za nekoliko domaćinstava, npr. stanovnici na koledžu).

Optički kabl: Tehnologija koja nije zasnovana na bakarnoj žici. Tehnologija koristi lasere ili diode koje emituju svjetlost i mogu pružiti neograničeni potencijal propusnog opsega.

Ethernet: Može se primijeniti na kućne ili stambene mreže, npr. stanovnike na koledžu, a odnose se na žičanu LAN tehnologiju, ali je općenito tipičnije za poslovne tipove internetskih veza s širokopojasnim pristupom. Kada je Ethernet pristup internetu moguć, može se zasnivati na fiber optičkom ili bakarnom twisted paru; standardne brzine Ethernet prijenosa podataka mogu biti do 10 Gbit / s.

PLC: znači komunikacija na dalekovodu. Širokopojasnost preko običnih električnih vodova uopće može da varira od 256 Kbit / s do 2.7 Mbit / s.

Fiksni bežični (satelitski, javni WiFi)

Satelitske tehnologije: Pruža bežični pristup i uglavnom se koristi u udaljenim područjima koja nisu dostupna putem kablovskih ili DSL mreža.

Satelitski pristup internetu obično zahtjeva instaliranje satelitske antene / modema i mjesečne pretplate. Ovo pitanje se posebno odnosi na kućni internet.

Dvosmjerne satelitske internet usluge visoke brzine za pristup internetu su moguće i plasiraju se na tržište. Dvosmjerno znači da se funkcije prijema i prijenosa vrše preko satelita. Nema potrebe za telefonskom linijom.

Fiksne bežične tehnologije (FWA): Tehnologije u ovoj grupi su sve bežične tehnologije koje omogućavaju pristup između fiksnih tačaka (provajdera u domaćinstvo, a ne unutar domaćinstva).

Primjeri su WiFi ili WiMAX. Javni WiFi ili WiMAX mogu biti dostupni svima u određenom području. U zgradi se različita domaćinstva mogla povezati na WiFi. WiMAX povezivanje osigurava fiksni bežični pristup sličan funkciji Wi-Fi, ali u mnogo većem opsegu (do oko 50 km).

Wi-Fi pristup povezan sa DSL ruterom u domaćinstvu se ne računa. Ovo treba uključiti u tačku a) na DSL. Kabl sa ruterom za Wi-Fi pristup se odnosi na stavku b).

Da bismo to istakli, 2010. godine riječ "javnost" je dodata prije WiFi ili WiMAX. Međutim, WiMAX nije veoma rasprostranjen (ako ne postoji na nacionalnom nivou, opcija se može izostaviti u nacionalnim upitnicima). Za anketu iz 2012. godine ostale su samo riječi javni WiFi. Od 2020. godine formulacija je skraćena na "WiFi" kako bi se uzelo u obzir da bi vezom mogli upravljati i javni i privatni operatori.

Javni WiFi pristup može biti besplatan, ali ponekad ne. Osiguravanje od strane općina može biti u dometu domaćinstava i predstavlja glavni primjer za tačku c) (umjesto hotspota u hotelima, kafićima itd.).

b) Mobilne širokopojasne veze (putem mobilne mreže, najmanje 3G, npr. UMTS, korištenjem (SIM) kartice ili USB ključa, mobilnog telefona ili pametnog telefona kao modema).

Primjeri dodati u tekstu opcije a) mogu se objasniti na sljedeći način:

Samo veze sa mobilnim mrežama treće generacije (3G) ili višim (3+), kao na primjer UMTS radio tehnološkom mrežom ili više, klasifikuju se za širokopojasni pristup. UMTS (Universal Mobile Telephone System) omogućava pristup internetu mnogo veću brzinu u poređenju sa 2 ili 2,5 generacijske mreže kao što je GPRS. Svaki pristup 3G + mrežama kao što je HSDPA (High Speed Download Packet Access) ili 4G treba uključiti.

Uobičajeni uređaji koji se koriste za 3G, 3G + mobilnu vezu su mobilni telefoni ili pametni telefoni, prijenosni računari ili slični prenosivi uređaji.

UMTS: Odnosi se na 3G (mobilne tehnologije treće generacije) i mobilni telefon ili **pametni telefon** preko širokopojasne mreže. UMTS širokopojasnu povezanost se takođe može dobiti putem prijenosnih računara sa 3G modemom.

Pojam GPRS (General Packet Radio Systems) predstavlja drugu generaciju mobilnih tehnologija (iako se GPRS ponekad naziva 2,5 generacije).

Mobilna tehnologija je bežična tehnologija. Međutim, to ne treba miješati sa fiksnom bežičnom tehnologijom ili fiksnim žicama, kao što je gore opisano. Kao što je već rečeno, mogućnosti koje DSL ili kablovi imaju WiFi ruterima neće klasifikovati za bežični pristup. Da biste dobili više jasnoće, riječ "bežični" vidljiva u ranijim istraživanjima je preskočena.

LTE (dugoročna evolucija): Povezano sa 4G (mobilne tehnologije četvrte generacije). Ovaj standard uveden je 2009. godine sa brzinom prijenosa od oko 100 Mbit / s i kapacitetom prijenosa od 50 Mbit / s, što omogućava mnogo veću brzinu za korištenje interneta od UMTS-a. LTE ima mogućnost upravljanja brzim mobilnim uređajima i podržava multi-cast i broadcast streamove.

Mobilna mreža (barem 3G, npr. UMTS) koristeći mobilni telefon ili pametni telefon

3G mobilni telefoni ili pametni telefoni omogućavaju korištenje web pregledača, e-pošte ili sličnih internet aplikacija preko 3G mreža, npr. UMTS.

Mobilna mreža (najmanje 3G, npr. UMTS) preko (SIM) kartice ili USB ključa

Laptopi ili drugi prenosivi računari (npr. netbook) se obično mogu koristiti sa USB ključem ("surf stick", dongle) ili ugrađenom SIM karticom za pristup 3G mrežama.

Ostale, usko-spojene veze - opciono -**c) Dial-up pristup preko standardne telefonske linije ili ISDN-a**

Povezuje domaćinstvo putem dial-up-a ili putem analognog modema ili ISDN-a (Digitalna mreža integriranih usluga). Oba tipa mogu se kategorizirati kao usko povezivanje.

d) Mobilna uskopojasna veza (manje od 3G, npr. 2G + / GPRS, koje koristi mobilni telefon ili modem u laptopu)

Širokopojasna veza preko mobilnog telefona može i dalje biti ograničena uprkos nedavnim povećanjima ili nedostupnosti u mnogim ruralnim područjima ili određenim regionima. Druga generacija (2G) mobilne tehnologije kao što je GPRS (General Packet Radio Service) označene su kao usko povezivanje. GPRS je mobilni sistem sa niskim kapacitetom koji omogućava pristup internetu. GSM, takođe i 2G gdje se prijenos radi preko režima prekidača kola, namerno se ne spominje kao primjer. 2G ćelijski sistemi u kombinaciji sa GPRS-om često se opisuju kao 2.5G, to jest, tehnologija između drugog (2G) i treće (3G) generacije mobilne telefonije. Unaprijeđene brzine prijenosa podataka za Global Evolution (EDGE) predstavljaju srednju tehnologiju koja donosi drugu generaciju GSM bliže trećoj generaciji kapaciteta za rukovanje brzinom podataka do 384 Kbits / s.

Ova opcija uključuje slučajeve kada mobilni telefon ili laptop kartica dozvoljavaju samo usko vezu kod kuće jer širokopojasne usluge nisu dostupne u određenim oblastima.

Opcije na mobilnim vezama ne bi trebale biti označene ako se ne koriste kod kuće. Može se očekivati da ljudi sa mobilnim telefonom ili pametnim telefonima koji su pretplaćeni na internetsku fiksnu stanicu povremeno koriste kućnu vezu za provjeru vijesti, iako glavna namjera se obično koristi od kuće. Ljudi koji koriste takve telefone jedino izvan kuće i ako pronađu besplatni Wi-Fi treba odgovoriti "ne" na b ili d. Ako je javni WiFi moguć na lokaciji domaćinstva, opcija na fiksnom bežičnom uređaju bi trebala biti označena ako se zapravo koristi.

Ako se telefon koristi za Wi-Fi vezu sa DSL ruterom kod kuće, primjenjuje se opcija a). Mobilne veze se takođe mogu koristiti putem 3G modema (USB ključ ili kartica) koji su povezani sa radnom površinom, ali se očekuje da se koristi marginalno; ako se koristi opcija d) trebala bi se primijeniti.

Modul B: Korištenje interneta

Statistička jedinica: pojedinci

Ovaj modul pita o sopstvenoj upotrebi interneta na bilo kojoj lokaciji (kući, na poslu ili na drugim mjestima). Trebalo bi razmotriti bilo koji uređaj za omogućavanje pristupa internetu. Primjeri su desktop, laptop, netbook ili tablet računari, kao i pametni telefoni, konzole za igre i čitači e-knjiga, SMART TV, uređaji koji se mogu nositi kao što su pametni satovi itd.

B1: Kada ste posljednji put koristili internet?

[Obim: svi pojedinci]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; filter pitanje]

Ovo pitanje pokriva svaku upotrebu interneta - bilo kod kuće, na poslu ili bilo gdje drugdje, bilo u privatne ili profesionalne svrhe.

Vremenski razlozi su samoobjašnjeni: *U posljednja 3 mjeseca; Između 3 mjeseca i godinu dana; Prije više od godinu dana; Nikada ga nisam koristio.* Pitanje odgovara vremenskim serijama.

Radi bolje jasnosti, objašnjenje "putem bilo kojeg uređaja radne površine, prijenosne ili ručne, uključujući mobilne ili pametne telefone" dodato je u zagrade na ovom i drugim internetskim pitanjima u prošlosti; u skorijim upitnicima, modul (i) počinje sa tekstualnim poljem koji objašnjava ova pitanja.

B2: Koliko ste u prosjeku koristili internet u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, tj. 1. opcija u B1]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; filter pitanje]

Odgovarajuće kategorije na ovo pitanje mogu biti malo dvosmislene. Ispitanici bi trebali biti predstavljeni sa sve tri opcije i biraju koji od njih najbolje opisuje njihovo ponašanje.

(i) Svakog dana ili skoro svakog dana.

Ako se ovo traži, ovo treba da se odnosi na više od 4 dana svake sedmice. Osobe koje svakodnevno koriste tokom rada na internetu, a koja tokom vikenda ne koriste kod kuće, moraju označiti ovu opciju.

(ii) Najmanje jednom sedmično (ali ne svaki dan).

Ako se ovo traži, ovo treba da se odnosi između 1. i 4. dana svake sedmice.

(iii) Manje od jednom nedjeljno.

B2.1: Da li ste koristili internet nekoliko puta tokom dana?

[Obim: osobe koje su koristile internet svakog dana ili gotovo svakog dana u posljednja 3 mjeseca, 1 opcija u B2]

[Tip: potreban je jedan jedini odgovor, tj. označite samo jednu ; binarni (Da ne)]

B3: Za koje od sljedećih aktivnosti ste koristili internet (uključujući i aplikacije) u posljednja 3 mjeseca u privatne svrhe?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje]

Ovaj set odgovora odnosi se samo na ličnu ili privatnu upotrebu (tj. NE u svrhe rada), ali pristup je mogao biti od bilo kojeg mjesta - uključujući mjesto rada ili obrazovne ustanove.

U opsegu uključeni su svi uređaji za omogućavanje pristupa internetu (uključujući pametnu televiziju, TV apple i sl.). Aplikacije su također uključene.

Pitanje je izmijenjeno za 2015. godinu nakon Digital Europe Benchmarking Framework 2011-2015³. Monitoring okvir za digitalnu ekonomiju i društvo 2016-2021. slijedi istu strukturu. Okvir, koji pruža glavno obrazloženje istraživanja korištenja ICT IKT, uključuje niz dvogodišnjih indikatora korištenja. Neki dvogodišnji indikatori pomenuti u okviru se mjere godišnje zbog visokih kamata (npr. internet bankarstva). Za 2020. godinu izabrano je pitanje B3.

Komunikacija

a) Slanje / prijem e-pošte

Uključuje upotrebu e-pošte za slanje poruka prijateljima ili za dobijanje informacija o robi / uslugama.

b) Upućivanje poziva (uključujući video pozive) putem interneta, na primjer putem Skypea, Messengera, WhatsAppa, Facetimea, Vibera, Snapchata.

Opća pitanja: Telefoniranje preko interneta je relativno jeftin način komunikacije. VoIP-ov (IP) ili VoIP-u nudi specijalizovana preduzeća, ali i provajderi internetskih usluga (ako se ispita, ispitanici često neće znati da li se koristi VoIP). Važna je telefonska veza između korisnika. Korisnik mora instalirati mali program ili aplikaciju (kao što je Skype, WhatsApp) za besplatne pozive preko interneta bilo kome drugom koji takođe ima ovaj program / aplikaciju. Uobičajeno je da se pozivi i do normalnih fiksnih ili mobilnih linija koriste putem prepaid kredita.

Tačka b) je aktivnost u kojoj se uključuje instalacija programa ili njegovo aktiviranje za snimanje uživo zvuka ili u kombinaciji sa vizuelnom komunikacijom između osoba (npr. Skype).

Zbog toga korištenje fiksnog telefona koji radi preko interneta nije uključeno u obim. Samo su VoIP pozivi putem internet aplikacija koje pružaju netradicionalni telekomunikacioni operateri koji ne uključuju dodelu nacionalnog NNP broja zemlje u pitanju spadaju u okvir ovog pitanja.

Video pozivi (putem web kamere) preko interneta:

Ponuđena opcija je promijenjena 2008. godine. Bivša ponuđena opcija pod B5b u 2007. godini nije bila relevantna jer video konferenciju obično shvataju kao da koriste kompanije i za poslovne svrhe, a ne sastanke licem u lice. Često se ne bazira na IP mreži.

³ https://circabc.europa.eu/sd/d/ee295abf-562a-4d16-99c02540438dbdde/i2010_HLG_benchmarking_framework%20fin.pdf

Pojam video poziva govori o aktuelnim trendovima u živoj audio i vizuelnoj komunikaciji između osoba. To se jednostavno odnosi na web kameru kao dodatnu srednju i preko interneta (IP bazirane mreže). Koriste se web kamere, uobičajene male digitalne kamere. Funkcije mogu biti dostupne u programima za internet pozive / telefoniranje (kao što je Skype).

Izrazi "Skype", "Facetime" u tekstu opcije odgovora označeni su kao primjeri jer su poznati NSI-i mogli bi u nacionalne upitnike dodati bilo koju drugu aplikaciju koja se trenutno koristi na nacionalnom nivou. Pozivi preko Whatsapp-a, Viber-a i sličnih aplikacija uključeni su u opseg.

c) Učestvovanje u društvenim mrežama (stvaranje korisničkog profila, objavljivanje poruka ili drugih doprinosa na Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat itd.)

Socijalno umrežavanje se može razlikovati od drugih aktivnosti komunikacije i sadržaja po aspektu stvaranja profila na određenim web stranicama. Osim globalnih platformi kao što su Facebook ili MySpace, ima mnogo drugih koji se fokusiraju na određene subjekte ili postojeće zajednice izvan mreže.

Pojmovi Facebook, Twitter, Instagram ili Snapchat u tekstu opcije odgovora su namijenjeni kao primjeri iz razloga jer su poznati. U nacionalnim upitnicima može se dodati i druga mreža koja se često koristi na nacionalnom nivou.

Biti član mreže sa odabranim drugim članovima koji dijele interese i aktivnosti je bitna karakteristika društvene mreže. Online društvene mreže su websajtovi na kojima članovi mogu sačuvati informacije o sebi, obično u obliku profila i ostvarivati kontakt sa drugim članovima, čime stvaraju mrežu ličnih veza. Pored toga, sadržaj koji kreira korisnik može da učitava bilo koga, kao što su tekstovi, fotografije, muzičke datoteke i video snimci, koji često djeluju kao centar za interakciju unutar mreže (npr. YouTube, MySpace). Socijalno umrežavanje može biti anonimno ili sa stvarnim ličnim podacima. Navedene informacije često uključuju fotografije i biografije. Mreža veza članova obično se prikazuje kao integralni dio njihove prezentacije.

Na sajtovima za socijalno umrežavanje stoga spadaju alati za postavljanje ličnih podataka u profil, učitavanje sadržaja kreiranog od strane korisnika, omogućavanje personalizovane interakcije i komunikacija s drugima postavljanjem poruka i definisanje društvenih odnosa određivanjem ko ima pristup podacima, koji mogu komunicirati s kim i kako.

Postoje mnoge društvene mreže koje odgovaraju različitim potrebama. Primjeri su (izvor: http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/facts/index_en.htm):

- Društvene mreže: MySpace, Facebook, Snapchat, Skyrock, Bebo, Netlog, Hyves, [StudiVZ.de](http://www.studiVZ.de), Piczo, [Zap.lu](http://www.zap.lu), MSN, [Giovani.it](http://www.giovani.it), [Arto.dk](http://www.arto.dk), Yahoo, [One.it](http://www.one.it), Grono, Tuenti, [Aha.bg](http://www.aha.bg), [Instagram](http://www.instagram.com), [Google+](http://www.google.com);
- Platforme zasnovane na sadržaju, gdje korisnici mogu gledati ili otpremiti sadržaj kao što su video zapisi ili slike: YouTube, Dailymotion, Flickr;
- Mikro-blogging mreže: Twitter;
- Virtuelna okruženja: Second Life, Habbo Hotel.

d) Korištenje trenutnih poruka, odnosno razmjena poruka, na primjer, putem Skypea, Messengera, WhatsApp-a, Vibera, Snapchata.

Ova opcija odgovora komplementarna je opciji odgovora b) kako bi se dobila bolja slika o vrhunskim komunikacijskim uslugama. Opcija se odnosi na pisanje poruka putem aplikacija kao što su Skype, Messenger, WhatsApp, Viber, Snapchat. Komunikacija putem SMS-a nije uključena u opseg ove opcije odgovora.

Ostale usluge trenutnih poruka koje spadaju u područje ovog pitanja uključuju, na primjer: Discord, eBuddy XMS, iMessage, Kik Messenger, Line, Telegram, WeChat.

Diktiranje trenutnih poruka putem prepoznavanja glasa također je u okviru ove opcije odgovora.

Pristup informacijama

e) Pronalaženje informacija o robi ili uslugama

Korištenje interneta za traženje informacija o bilo kojoj kućnoj stvari ili potrepštini, na primjer, filmovima, muzici, video-igricama, knjigama, materijalima za elektronsko učenje, odjeću, računarskom softveru ili uslugama elektronske opreme, na primjer, bankarskim, finansijskim ili zdravstvenim uslugama. Ne bi trebala uključivati transakcije, npr. kupovinu bilo koje robe ili usluga (on-or offline), iako će se obično tražiti informacije o dobru ili uslugama prije nego što se zapravo nabavi.

f) Čitanje internet portala / novina / časopisa

Ovo bi trebalo uključivati sve vrste internet novina i časopisa, bilo besplatno ili koja se plaćaju. Izraz "Čitanje ili preuzimanje ..." u prethodnim upitnicima je izmijenjen i "preuzimanje" uklonjeno jer su informacije o preuzimanju (ili direktnom skriningu) smatrane irelevantnim.

g) Dijeljenje ili objavljivanje samostalno kreiranih video zapisa, fotografija, muzike, tekstova itd. na web stranici ili putem aplikacije.

Ova opcija zamjenjuje dvije stavke o kreativnosti koje su se pojavljivale u modelnim upitnicima iz prethodnih godina: "Učitavanje samostalno kreiranog sadržaja (tekst, fotografije, muzika, video zapisi, softver itd.) na bilo koju web stranicu koja se želi podijeliti sadržaj" i "Kreiranje web stranica ili blogova".

Opseg nove opcije odgovora odnosi se na upotrebu interneta za kreativnost. Odnosi se na svaku situaciju u kojoj je osoba napravila kreativni sadržaj koji treba dijeliti s drugima na mreži. Sadržaj na koji se može pozivati može biti, na primjer, u obliku slika, video zapisa, muzike, teksta ili softvera koji je sam kreirao. Primjeri kreativnog sadržaja su: blogovi, blogovi ili web stranice o hobi, književni tekstovi objavljeni ili dijeljeni online, umjetničke kreacije koje se dijele na mreži, upotreba aplikacija za kombinovanje fotografija ili video sadržaja u drugi kreativni sadržaj, stvaranje foto albuma ili mapa sa fotografijama s umjetničkim slikama, koje se šire putem aplikacija, blogova ili društvenih medija. Dijeljenje svih ovih samostalno kreiranih stavki putem usluga razmjene trenutnih poruka (npr. putem WhatsApp-a ili Messenger-a) spada u opseg ove mogućnosti odgovora. Međutim, slanje kratkih informativnih poruka o uslugama trenutnih poruka ili komentarisanje na sadržaj koji drugi ljudi stavljaju na raspolaganje nije unutar okvira ove mogućnosti odgovora. Slanje slika prijatelju putem OTT usluga, samo u informativne svrhe, nije u okviru pitanja.

h) Slušanje muzike (npr. web radio, streaming glazbe) ili preuzimanje muzike.

Ovo se odnosi na uživo ili vremensko zakašnjenje slušanja radio emisije ili usluge prijenosa muzike, uključujući i muziku na YouTube-u. Usluge na zahtjev su uključene. Od 2020. godine obuhvaćanje preuzimanja muzike takođe je obuhvaćeno obimom pitanja.

i) Gledanje TV programa sa interneta (uživo ili nadopuna) s TV emitera (npr. [nacionalni primjeri])

Ovo se odnosi na korištenje medijuma za streaming kao alternativu za preuzimanje. Sadržaj se ne čuva, umjesto toga se briše nakon gledanja. Može se koristiti za gledanje događaja na internetu ili za kasnije gledanje programa (Catch-up).

Ova opcija se uglavnom odnosi na zajedničke TV stanice koji pružaju mogućnost gledanja televizije uživo u određenom vremenu emitovanja ili gledanja propuštenog programa kada se neko odluči gledati. Preporučuje se uključivanje nacionalnih primjera u formulaciju mogućnosti odgovora kako bi se ispitanicima olakšalo razumijevanje ove opcije.

g) Gledanje videa na zahtjev komercijalnih usluga (Netflix, HBO GO, Amazon Prime, Maxdome)

Ovo se odnosi na usluge (usluge strimovanja) za koje korisnici moraju da se pretplate i plaćaju naknadu.

Ova opcija se odnosi na komercijalne usluge (za plaćanje) na zahtjev i prema tome na video snimke koje je neko mogao gledati na osnovu neke vrste pretplate (takođe jednokratno). Primjeri video zapisa na zahtjev komercijalnih usluga su: Netflix, HBO GO, Amazon Prime, Maxdome.

k) Gledanje video sadržaja iz usluga dijeljenja (sharing) npr. YouTube

Ovo se odnosi na usluge sa besplatnim pristupom za korisnike, ali se često usluge finansiraju putem reklama. Ona se odnosi na zajedničke usluge, što znači besplatno. Jedan primjer je YouTube, ali ima nekoliko sajtova koji nude video ili filmove bez plaćanja.

l) Igranje ili preuzimanje igara

Ovo se odnosi na igre koje se igraju na mreži ili nakon preuzimanja, čak i ako nakon toga osoba igra izvan mreže.

Specifične opcije B3h, B3i, B3j, B3k i B3l odnose se na bilo koji uređaj koji omogućuje internet (zato su ovdje obuhvaćeni pametni telefoni ili mobilni telefoni, pametna televizija, Apple televizija itd.).

m) Traženje informacija vezanih za zdravlje (npr. povreda, bolesti, ishrana, poboljšanje zdravlja itd.)

Ova opcija se odnosi na korištenje interneta za aktivnosti povezane sa zdravljem. Obim je ograničen na privatne svrhe. Profesionalna upotreba ne treba uzeti u obzir. "Privatno", međutim, ne bi trebalo da bude ograničeno na vlastitu ličnu upotrebu, ali može uključiti i korištenje interneta za aktivnosti vezane za zdravlje u ime drugih članova porodice ili prijatelja. Trebalo bi uključiti i traženje informacija vezanih za zdravlje za kućne ljubimce.

Opcija uključuje opće pretrage putem pretraživača (Google, Yahoo) koristeći ključne riječi u jednoj od navedenih oblasti. Ova opcija uključuje i više specifičnih pretraga na specijalizovanim web lokacijama kao što su Ministarstvo zdravlja, nevladina tijela ili interesne grupe. Trebalo bi uključiti i traženje informacija vezanih za zdravlje na internet stranicama bolnica.

Lice koje odgovara je možda dobila adresu web stranice iz foldera ili članka.

n) Zakazivanje pregleda preko interneta (npr. u nekoj bolnici ili domu zdravlja)

Slanje e-pošte je isključeno. Ova opcija želi obuhvatiti u kojoj mjeri stanovništvo koristi web stranice bolnica i domova zdravlja koji omogućavaju zakazivanje pregleda putem web obrazaca. Ove usluge možda neće biti primjenljive u nekoliko zemalja (ukoliko se potvrde od drugih pouzdanih izvora, može se izostaviti u nacionalnom upitniku).

o) Pristup ličnim zdravstvenim podacima na mreži

Ova opcija pokriva online konsultacije sa ličnim zdravstvenim podacima putem web stranice ili aplikacije (na primjer, rezultate ispitivanja krvi). Tačka ne obuhvaća savjetovanja o zdravstvenim kartonu prikupljenim u svrhu osiguranja od strane privatnih osiguranja kuća.

p) Korištenje drugih zdravstvenih usluga putem web stranice ili aplikacije, umjesto da morate ići u bolnicu ili posjetiti liječnika (npr. dobivanjem recepta ili savjetovanja na mreži)

Ova opcija pokriva upotrebu drugih zdravstvenih usluga putem web stranice ili aplikacije koja nije gore navedena. To bi uglavnom bile usluge poput internetskih medicinskih konsultacija ili dobivanja recepta na mreži. Upotreba mobilnih zdravstvenih aplikacija (također ako se koristi paralelno s drugim povezanim uređajima za e-zdravlje, poput nosivih povezanih uređaja) također je u sklopu ove opcije odgovora (na primjer, upotreba aplikacija za praćenje rada srca, brzine šećera, poremećaji spavanja, onkološka njega, ponovna edukacija itd.), ako su rezultati takvih mjerenja dostupni putem interneta na uvid liječnicima.

Međutim, konzultacije putem e-pošte trebaju biti isključene.

Ostale online usluge

r) Prodaja robe ili usluga putem web stranice ili aplikacije (npr. eBay, Facebook Marketplace, shpock)

Kako bi se uzelo u obzir ne samo aukcije, već i druga internet tržišta, poput Facebook Marketplacea 2020. godine predložene su nove formulacije ove stavke.

Online prodaja robe ili usluga npr. putem eBay web sajta, ne zahtijeva *elektronsku* transakciju plaćanja, odnosno transakcija ili "dogovor" se vrši on-line, ali se plaćanje i / ili isporuka mogu odvijati izvan linije.

Postavljanje reklama na web stranici da, na primjer, prodaju polovnog bicikla ili rezervnu kartu za neki događaj, ne bi trebali biti uključeni ovdje pošto se transakcija uopće ne zaključuje on-line na automatskom načinu (već preko telefonskog poziv ili neformalnom elektronskom poštom).

s) Internet bankarstvo putem web stranice ili aplikacije

Ovo uključuje elektronske transakcije sa bankom za plaćanje, transfere, itd. ili za traženje informacija o računu. Izraz ove stavke neznatno je izmijenjen u odnosu na 2019. godinu ankete, što bolje odražava činjenicu da je mobilno bankarstvo također uključeno u opseg ove opcije odgovora.

Ova kategorija ne pokriva elektronske transakcije za druge vrste finansijskih usluga. Jednostavno traženje informacija o akcijama ili finansijskim uslugama je naravno uključeno u tački e) *Pronalaženje informacija o robi i uslugama*. Korištenje elektronskih novčanika treba isključiti.

B4. Da li ste koristili prostor za skladištenje na internetu da biste u posljednja 3 mjeseca mogli da sačuvate dokumente, slike, muziku, video ili druge datoteke u privatne svrhe, npr. Google disk, Dropbox, Windows OneDrive (ranije Skydrive), iCloud, Amazon Cloud Drive?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: potreban je jedan jedini odgovor, tj. označi jednu binarnu (Da/ne)]

Pitanje ne postavlja korištenja ličnih web lokacija ili društvenih medija (npr. blogovi, sajtovi za društvene mreže kao što je Facebook) ili korištenje e-mail naloga, ali pita o korištenju namjenskih usluga. Pita o aktivnom korištenju aplikacija za online/cloud storage, a ne o pristupu. Ako ispitanik zna da se automatski čuva ili je ispitanik preduzeo korake za automatsko skladištenje, ove opcije također se trebaju uključiti u odgovore.

Tzv. "cloud usluga" nudi mogućnost skladištenja na serveru dostupnom preko interneta. Mnogi od njih se također koriste za dijeljenje datoteka sa drugima. Posebno su medijske datoteke obično velike i njihovo čuvanje na internetu će pružiti mogućnosti za prevazilaženje ograničenja u vezi sa vlastitim uređajima koji se koriste za čuvanje.

Da bi bolje razumjeli cloud usluge koje osiguravaju prostor za skladištenje na internetu, najpopularnije usluge su dodate direktno u pitanje. Dodatni popularni nacionalni primjeri mogu se dodati ako je potrebno. Prostor za skladištenje koji se koristi za svrhe razmjene takođe treba uključiti.

Više informacija na:

- Google disk: <http://learn.googleapps.com/tour-drive>
- Dropbox: <https://www.dropbox.com/tour/1>
- Windows OneDrive (ranije Skydrive): <https://onedrive.live.com/about/en-gb/>
- iCloud: <http://www.apple.com/icloud/>
- Amazon Drive: <https://aws.amazon.com/>

B5. Da li proveli neku od sljedećih aktivnosti učenja putem interneta u obrazovne, profesionalne ili privatne svrhe u posljednja 3 mjeseca?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve ono što se primjenjuje]

Cilj ovog pitanja je mjerenje korištenja interneta za učenje u kontekstu usavršavanja ili rada, ali i privatnih svrha. U prošlim je istraživanjima postavljeno pitanje o izvođenju internetskih kurseva u kontekstu pitanja o internet aktivnostima u privatne svrhe. To je pitanje integrisano u novo pitanje.

a) Pohadanje online kursa

Online kurs (npr. Duolingo) održava kurseve učenja sa udaljene lokacije organizacija za obrazovanje i osposobljavanje ili poslodavaca na kojima kurseve mogu pohađati lično (često, ali ne nužno i kod kuće). Interakcija sa nastavnicima, trenerima i materijalom za učenje se obavlja preko interneta. Korištenje softvera za e-učenje može igrati ulogu. Ova stavka važi i ako je kurs samo djelomično obavljen na mreži. Pitanje se odnosi na bilo koji predmet koji se odnosi na obrazovanje ili obuku ili u privatne svrhe. Ovo uključuje hobije ili lični razvoj (npr. jezici, historiju, kuhanje). Online kursevi obično zahtijevaju registraciju. Link do web stranice EU s primjerima za MOOC (Massive Open Online kursevi):

<https://ec.europa.eu/epale/en/content/more-1500-courses-new-european-mooc-scoreboard>

b) Korištenje online materijala za učenje, osim kompletnog online kursa (npr. audio-vizuelnih materijala, softvera za učenje na mreži, elektronskih udžbenika)

Treba isključiti upotrebu online materijala za učenje putem internetskog kursa. Oni koji se koriste u vezi s fizičkim / offline kursevima kao dodatnim izvorom trebaju biti uključeni kao i druga učenja. Glavni primjeri dodani su direktno u tekst za dalja objašnjenja (npr. audio-vizualni materijali, softver za online učenje, elektronski udžbenici).

Ostali primjeri su internetski članci ili ilustracije, vidi npr:

https://library.leeds.ac.uk/info/1401/academic_skills/130/presentations

Savjetovanje s dokumentacijom koja je učitana (komplementarni udžbenici knjiga) na određenom obrazovnom web mjestu kada je opseg učenja klasifikovan u opciji b).

Korištenje mrežnog materijala za učenje kao aktivnosti *provodi se putem interneta* isključuje preuzimanje takvog materijala (plaćenog ili besplatno korištenje) za izvanmrežnu upotrebu u kasnijem roku.

c) Komunikacija sa instruktorima ili studentima putem obrazovnih web stranica/portala

Podrazumijeva se svaka komunikacija s nastavnicima ili drugim učenicima putem namjenskih obrazovnih web stranica ili portala. Pojam studenti uključuju studente i polaznike kursa. Stranice obrazovnih organizacija na Facebooku su ne uključena jer opcija odgovora cilja na upotrebu obrazovnih web stranica i portala koji su često podržani politikom.

Savjetovanje s učitanoj dokumentacijom (dopunska dokumentacija ili podaci ili rezultati ispitivanja) na određenom obrazovnom web mjestu kada je opseg komunikacija klasifikovana u opciji c).

d) Ostalo (neobavezno)

U praksi ne bi trebalo biti drugih relevantnih aktivnosti. No, opcija „ostalo“ predlaže se iz razloga kvalitete da bi se provjerilo valjanost gornjih ponuđenih za novo pitanje. Ispitanik bi trebao navesti bilo koje druge aktivnosti učenja. Na primjer, ako ispitanik smatra da je internetski ispit prilika za učenje, u skladu s tim mogu se dati pozitivni odgovori. Međutim, to se ne može smatrati dobrim primjerom jer tekstovi ili ispiti pripadaju provjeri vještina ili provjeri znanja, a ne vještini ili aktivnostima razvijanja znanja.

Modul C: Upotreba e-uprave

Statistička jedinica: pojedinci

Ovaj modul postavlja pitanja o kontaktima preko interneta (preko web lokacija ili aplikacija) sa javnim tijelima ili službama. Kontakti preko ručno otkucanih e-mailova treba isključiti.

Kontakt ili interakcija sa javnim tijelima ili službama uključuje korištenje web stranica ili aplikacija kako bi iskoristili prava građana ili ispunjavali obaveze u sljedećim sferama:

- Fiskalna pitanja (npr. porezna deklaracija);
- Obavještenje o kretanju;
- Penzije, socijalna davanja (npr. dečiji dodatak, naknada za nezaposlenost);
- Zvanična dokumenta, lične karte ili sertifikati (npr. lična karta, pasoš, izvod iz matične knjige rođenih);
- Javne edukativne usluge (javne biblioteke, informacije o upisu u dnevne centre, vrtiće, škole ili univerzitete);
- Usluge javnog zdravstva (npr. usluge javnih bolnica ili interakcije sa privatnim ili polu-privatnim operaterom koji nude zdravstvene usluge u slučajevima kada su takve usluge ugovorene sa privatnim ili poluprivatnim operaterima od strane države).

C1: Da li ste kontaktirali ili stupili u kontakt sa državnim tijelima ili javnim službama preko interneta u privatne svrhe u posljednjih 12 mjeseci za sljedeće aktivnosti?

[Obim: osobe koje su koristile internet u posljednjih 12 mjeseci (1 i 2 opcije u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Definicija javnih vlasti ili službi korištenih u istraživanju

Kontakt ili interakcija sa državnim tijelima ili javnim službama preko interneta se obično vrši preko web lokacija ili aplikacija koje pružaju ti subjekti. Kontakt ili interakcija treba biti direktna, tj. ispitanik treba da se direktno obrati javnim tijelima ili službama, a ne preko druge osobe. Tekst koji se koristi u prethodnim upitnicima promijenjen je u "kontakt ili interakciju" i "javni organi i javne službe". Ograničenje pitanja samo na javne organe je bilo suviše usko. S druge strane, sve javne službe ne bi trebalo obratiti pažnju. Ovo je takođe u skladu sa ranijim opisima u priručniku i sada je više izraženo u tekstu.

Riječ "kontakt" dodato je zbog problema sa prijevodom za riječ "interakciju" u nekim zemljama.

Kontakt ili interakcija sa državnim tijelima ili javnim službama u okviru modula e-uprave je direktno objašnjena u prvom pitanju modula i definisana je kako slijedi:

Kontakt ili interakcija sa "web sajtovima koji se odnose na obaveze građana (npr. porezna deklaracija, obavještenje o kretanju), prava (npr. socijalna davanja), službena dokumenta (npr. lična karta, izvod iz matične knjige rođenih), javne obrazovne usluge (javne biblioteke, informacije o upisu u javnost škole ili univerzitet), javne zdravstvene službe (uključuje usluge javnih bolnica), isključuje ručno otkucane e-poruke.

Javne usluge poštanskog i javnog prijevoza, komunalne usluge (npr. električna energija), javne vijesti i prognoze vremenskih prognoza su isključeni. Referentni period je "u posljednjih 12 mjeseci" da razmatraju nepravilnu prirodu interakcija sa javnim organima/službama.

Upis u visokoškolsko obrazovanje roditelji mogu da rade i za svoju djecu. Zbog toga ne treba samo posmatrati učenike/studente.

Što se tiče svih pitanja vezanih za internet, internet aktivnosti, uključujući i e-vladu, mogu se obavljati na bilo kojem uređaju koji omogućava takve aktivnosti, tj. "Putem bilo kojeg uređaja, desktopa, prijenosnog ili ručnog uređaja, uključujući mobilne ili pametne telefone" i svuda (kod kuće, na poslu ili od bilo čega drugog).

Kontakt ili interakcija sa državnim tijelima ili javnim službama

Tri tačke a), b) i c) koriste konceptualni okvir za nivo interakcije između preduzeća ili građana i javnih vlasti, koje koristi DG CONNECT. Okvir četiri nivoa interakcije razvijen je kako bi se izmjerio nivo sofisticiranosti koje nudi web sajtovi koji snabdijevaju osnovne javne usluge. Na taj način se mogu razlikovati web stranice koje samo pružaju informacije o javnoj službi (1. nivo) sa web lokacija koje omogućavaju preuzimanje obrazaca (drugi nivo) ili da dostave informacije u onlajn formi (treći nivo) do web stranica koje omogućavaju potpuno tretiranje javni servis ili administrativna obaveza bez potrebe za papirologijom (četvrti nivo sofisticiranosti). U istraživanju upotrebe IKT-a mjeri se nivo sofisticiranosti interakcije s javnim vlastima ili javnim službama.

Očekuje se ili logično da određeni web sajt ili aplikacija koja dostigne određeni nivo sofisticiranosti uključuje i sve niže nivoe, na primjer, web stranica koja nudi mogućnost downloada obrasca sigurno bi trebala pružiti informacije o određenoj javnoj službi na koju se odnosi oblik. Koncept četiri nivoa sofisticiranosti usvojen je za mjerenje 3 nivoa za građane. Međutim, tumačenje rezultata će se malo razlikovati od interpretacije učinjene za sofisticiranost javnih web stranica ili aplikacija. Na nivou korištenja, prirodno je pretpostaviti da će korisnik (preduzeće ili građanin), pre nego što sazna za koji obrazac da preuzme (drugi nivo), dobiti informacije o uslugama koje pružaju javni organi ili usluge za koje je zainteresovan (prvi nivo), ali će to učiniti samo jednom ili dva puta, a ne svaki put kada preuzme formular. Stoga, prilikom mjerenja upotrebe svake godine savršeno je moguće da postoje korisnici koji su preuzeli obrasce dobijanjem informacija u onim slučajevima u kojima je korisnik već imao sve potrebne informacije (iako nije vrlo vjerovatno, jer korisnici mogu stalno tražiti za informacije o nekoliko različitih pitanja). U tom smislu, moguće je da ispitanici odgovore *Da* na stavku *b* bez odgovora *Da to a* (ili *Da to c* bez odgovora *Da to a i / ili b*).

a) Dobijanje informacija sa web lokacija ili aplikacija

Izraz "Dobijanje informacija sa web lokacija" promijenjen je u "Dobijanje informacija sa web lokacija ili aplikacija" od 2017. godine.

Ova opcija podrazumijeva traženje da dobije bilo koju vrstu informacija od javnih autoriteta ili web stranica javnih usluga ili aplikacija. Web sajtovi javnih vlasti uključuju lokalnu ili centralnu vladu koja nudi informacije ili usluge. Bilo bi korisno pružiti spisak lokalnih / centralnih vladinih web stranica u formatu razglednice kako bi se olakšalo ispitanici da se prisjete web stranica javnih autoriteta koje su koristili.

Pretraživanje bilo koje vrste informacija sa web stranica javnih autoriteta može predstavljati neka preklapanja sa prethodnim opcijama u upitniku (traži online ponude za posao na web lokaciji za održavanje radne snage, traži informacije o javnoj zdravstvenoj organizaciji itd.), Također pogledajte priručnik za istraživanje iz 2006. godine. Pošto se nadležnost vlade ili "javnih vlasti" snažno razlikuje od jedne zemlje do druge, koncept je bio što je moguće širi: javne službe i administracija. Dok se "administracija" odnosi na obavezu i prava kao građanina (takozvana birokratija), javne službe mogu se odnositi na ne administrativne zadatke ili nadležnosti državnih organa, npr. nuđenje online kataloga javnih biblioteka.

Davaoci usluga mogu biti na nacionalnom ili regionalnom nivou, ali i na nivou gradova ili općina. Pružaoci usluga mogu takođe biti poluvladine ili privatne osobe dok god je pružena usluga ugovorena od strane države (tj. u nekim državama članicama javne zdravstvene službe ili usluge obrazovanja / školovanja mogu biti ponuđene u ime države privatnim ili poluprivatna preduzeća, odnosno država ih snabdijeva ovim uslugama). Ovi slučajevi bi takođe trebali biti obuhvaćeni predmetom pitanja.

b) Preuzimanje / štampanje zvaničnih obrazaca

Izraz "Preuzimanje zvaničnih obrazaca" promijenjen je na "Preuzimanje / štampanje zvaničnih obrazaca" od 2017. godine.

To uključuje preuzimanje zvaničnih obrasca sa web stranica javnih službi i usluga za bilo koju svrhu korištenja (npr. za informacije ili za traženje usluge). Preuzete datoteke mogu biti u formatima kao što su PDF ili Microsoft Word.

c) Dostavljanje popunjenih formulara na mreži

Izraz "slanje popunjenih obrazaca" korišten u prethodnim upitnicima, promijenjen je u "podnošenje popunjenih obrazaca" u periodu 2013-2016. Taj tekst je promijenjen na "podnošenje popunjenih formulara online" od 2017. godine.

Ovo uključuje samo popunjene forme koje se šalju putem interneta (samo na web lokacije ili aplikacije javnih vlasti i javnih službi). Obrasci koji su preuzeli, štampali, popunili i poslali po pošti ne bi trebali biti uključeni u ovu kategoriju (pošta je takođe isključena kao što je objašnjeno gore). U zavisnosti od vrste web aplikacije, ispitanici mogu imati različite mogućnosti kao što je dugme "upload fajlova (+ pošalji)", "pošalji" ili "pošalji" detalje unijete direktno u web obrasce.

Kao što se vidi iz prošlih rezultata istraživanja, praksa prenošenja web obrazaca sa detaljima popunjenim direktno i bez prethodnog skidanja u mnogim zemljama povećava se.

Preuzimanje, slanje ili slanje dopunjenih obrazaca može uključivati potrebu za "prijavlivanjem" na web stranici ili aplikaciji i pružiti lične podatke. Može uključiti i slučajeve u kojima je popunjen obrazac sa informacijama koje se mogu izmijeniti ili promijeniti ako je potrebno i potvrditi ili poslati elektronskim putem.

Mogli bi biti softver koji nude treće strane koje su ovlastili ili priznali državni organi i koji se mogu koristiti za prenošenje obrazaca putem interneta javnim organima.

Izjava o porezu na dobit koja treba da podnese pojedinac je primjer, ali: ako je pojedinac dao nalog društvu ili službi i usluga poslala obrazac porezne deklaracije, to ne bi trebalo računati. Ako je deklaracija poslata na par, a druga osoba (muž, žena ili partner) je poslala ovu izjavu, to također ne bi trebalo računati.

Drugi primjeri su: popunjavanje web obrazaca za obavještanje o novoj adresi, traženje školskog sertifikata, rezervisanje knjige u javnoj biblioteci, pružanje traženih informacija (npr. iz nacionalnih statističkih kancelarija).

C2: Koji su razlozi što niste slali popunjene obrasce javnoj administraciji putem interneta, u privatne svrhe, u posljednjih 12 mjeseci?

[Obim: osobe koje su koristile internet u posljednjih 12 mjeseci (1 i 2 opcija u B1) i pojedince koji su odgovorili "ne" na opciju c u C1]]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Pitanje omogućava dobijanje nazivnika ljudi koji su imali ili nemaju potrebu da predaju obrasce - ili / bilo online ili / ili offline (na papiru).

Primjer: Rezultati pokazuju da 50% onih koji imaju potrebu da popune formu to su učinili barem jednom elektronski kada su drugi 50% to uradili na papiru zbog različitih razloga - npr. zato što su to radije radili na

ovaj način jer, b)Usluge nisu bile dostupne na web-stranici ili je bila dostupna, ali Nedostatak znanja i vještina itd.

U poređenju sa 2013. godinom kada je pitanje D6 ugrađeno u veći specifični modul e-uprave, pitanje je pojednostavljeno od 2014. godine, navodeći samo najvažnije opcije odgovora. Treba napomenuti da ovo može uticati na uporedivost tokom vremena kada koristi opciju "drugi razlog".

a) Niste uopće morali podnositi službene obrasce

Ako je "da" na C2a), idite na pitanje D1, ako je "NE", idite na b) -g) pitanja C2

U nacionalnom upitniku može biti dodata bilješka ako su poznate određene situacije, npr. odrasle osobe koje se bave statističkim popisom i imaju mogućnost da podnose obrasce na internetu, ne bi trebali označiti stavku a).

b) Usluge nisu bile dostupne na web-stranici (nisu postojale)

Ili nije bilo dostupnih web lokacija ili aplikacije ili je postojala web stranica ili aplikacija, ali nije ponudila mogućnost dostavljanja službenih obrazaca.

c) Nedostatak vještina ili znanja (npr. nije znao kako koristiti web lokaciju ili aplikaciju ili je bilo suviše komplikovano za korištenje)

Ova kategorija važi ako korisnik nije znao kako da koristi uslugu i nije pokušao ili pokušao, ali nije bio u mogućnosti da obavlja ovu aktivnost. Mogući rezultati mogu otkriti potrebe za poboljšanjem vještina populacije.

d) Zabrinutost o zaštiti i sigurnosti ličnih podataka

Ovo se odnosi na npr. brige o davanju ličnih podataka preko interneta, npr. imena, adrese, ali i privatne finansijske informacije.

e) Nedostatak elektronskog potpisa ili elektronskog ID-a / potvrde (potreban za korištenje usluga) [nacionalni primjeri] ili problema u korištenju elektronskog potpisa ili elektronskog ID-a / potvrde (opciono)

Elektronski potpis (e-potpis) Navedena u ovoj opciji odgovora, odnosi se na upotrebu elektronskog potpisa kako je definisano u članu 3. stavu 10. tački 3. stavu 11. i 3. stavu 12. Uredbe 910/2014 (uredba eIDAS).

U praksi se to odnosi na situacije u kojima je određena javna usluga korisna samo ako građanin na raspolaganju ima sredstva za primjenu elektronskog potpisa prihvaćenog dalje u nacionalnom zakonodavstvu. Na primjer, podnošenje elektronskog obrasca moglo bi se omogućiti samo ako se građanin potpiše kvalifikovanim elektronskim potpisom (koji ima automatski pravni učinak rukom pisanog potpisa - član 25. stav 2. eIDAS-a). S druge strane, u mnogim zemljama članicama sredstva za prikupljanje takvih potpisa podliježu plaćanju privatnom operateru tržišta i određenim administrativnim formalnostima, što ograničava publiku potencijalnih korisnika ovih usluga.

Elektronska identifikacija (e-ID) Navedena u ovoj opciji odgovora, odnosi se na upotrebu sredstava za identificiranje fizičke ili pravne osobe kako su definisana u članu 3. stavu 1. i 3. stavu 2. Uredbe 910/2014 (uredba eIDAS).

U praksi se odnosi na bilo koju nacionalnu shemu, bilo javnu ili privatnu, koja ograničava pristup određenoj funkcionalnosti ili značajki javne usluge podgrupi korisnika. Pristup takvim uslugama je stoga dostupan samo onim korisnicima koji se uspješno mogu ovjeriti elektronskom identifikacijom (npr. komercijalni digitalni certifikat koji se pruža na pametnoj kartici, korisničko ime i lozinka izdat od vlade, itd.)

Kako bi se ispitanicima olakšalo razumijevanje ove mogućnosti odgovora, preporučuje se pozivanje na nacionalne primjere.

f) Nespremnost plaćanja putem interneta (npr. zbog straha od prevare sa kreditnim karticama) ili nemogućnosti plaćanja na mreži (npr. zbog nedostatka pristupa načinima plaćanja) (izborno)

Ova opcija odgovora trebala bi se odnositi na slučajeve kada ispitanik nije voljan platiti putem interneta (na primjer, zbog straha od prevara na kreditnim karticama) ili na slučajeve kada ispitanik nije u mogućnosti platiti putem interneta zbog nedostatka pristupa bilo kojem od potrebnih načina plaćanja (na primjer, nema pristup vrsti potrebne kreditne kartice ili drugom načinu plaćanja potrebnom za određenu transakciju).

e) Druga osoba je to učinila u moje ime (npr. konsultant, porezni savjetnik, rođak ili član porodice)

Razlog zbog kojih nije mogao da se podnese, na primjer, poreski obrasci čak i ako je imao potrebu da su to učinili, moglo bi biti da su to druge osobe uradile umjesto ispitanika. Takođe treba uzeti u obzir da npr. roditelji mogu izvršiti upis djece mlađe od 18 godina na više od sadašnjeg nivoa obrazovanja ili rodbina može podnijeti zahtjeve za socijalnu naknadu u ime roditelja sa invaliditetom.

h) Drugi razlog

Modul D: Upotreba e-trgovine

Statistička jedinica: pojedinci

Sljedeća pitanja se odnose na kupovinu roba i usluga putem interneta (e-trgovina, e-kupovina) za privatnu upotrebu preko bilo kojeg uređaja (desktop, prenosivi tablet računar, uključujući mobilni telefon). Kupovina se odnosi na naručivanje robe ili usluga za koje je plaćanje potrebno, ali plaćanje ne mora biti izvršeno na mreži.

Od 2020. godine predloženo je nekoliko izmjena modula na osnovu preporuka projekta „Izrada i testiranje upitnika o IKT“ koji je vodio konzorcijum od sedam nacionalnih statističkih zavoda. Nakon završnog izvještaja za radni paket 5 (WP5) „Poboljšanje, dizajniranje i testiranje pitanja o e-trgovini, e-medijima i ekonomiji dijeljenja za istraživanje ICT domaćinstva“, referentni period u modulu skraćen je na 3 mjeseca u svim pitanja koja počinju od D2.

Narudžbe putem ručnog unosa e-pošte, SMS-a ili MMS-a treba isključiti. Trebalo bi razmotriti naloge putem web lokacija ili aplikacija.

Nakon preporuka projekta prije testiranja WP5, u uvod modula unesene su promjene. Iako je uvod u upitniku modela EU skraćen, on se može proširivati dodatnim informacijama na nacionalnom nivou, ako se procijeni potrebnim. Uvod se sada odnosi na činjenicu da opseg modula uključuje ne samo kupovine od korporativnih subjekata, već i od privatnih osoba na mrežnim tržištima (npr. Airbnb, Facebook Marketplace, [nacionalni primjeri]).

Online tržište je Internet platforma na kojoj pojedinci prodaju, pozajmljuju, razmjenjuju ili daju robu, usluge ili druge resurse.

Internet tržišta djeluju na web stranicama i kao aplikacije. Karakteristike internet tržišta variraju, pa tako i njihov nivo sofisticiranosti. Obično je potrebna registracija od pojedinaca koji prodaju i od pojedinaca koji kupuju. Platforme mogu imati funkcionalnosti poput npr. transfera plaćanja ili pregleda prodavača i kupaca. Na nekim mjestima na mrežnom tržištu moguće je besplatno dati i nabaviti robu i usluge, što nije uključeno u okvir pitanja u ovom modulu. Ovo je promjena u uporedbi s anketama iz godina 2017-2019, kada je besplatna razmjena također bila u sklopu pitanja kolaborativne ekonomije uključenih u modul B.

D1: Kada ste posljednji put kupili ili naručili robu ili usluge za privatnu upotrebu preko interneta?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; filter pitanje]

Što se tiče svih pitanja vezanih za internet, internet aktivnosti, uključujući i elektronsku trgovinu, mogu se obavljati za sve takve aktivnosti koje omogućavaju uređaj: desktop računalo, prijenosni ili tablet računar ili mobilni telefon.

Kupovina se mora obaviti na web lokaciji ili aplikaciji koja ima bar neke karakteristike i funkcionalnosti web shop-a. Proizvodi i usluge bi trebali biti prikazani na web lokaciji / aplikaciji i klijenti bi trebali napraviti izbor tamo. Korisnici pružaju informacije o sebi i pružene informacije su date tamo.

Kupovine putem SMS-a ili MMS-a treba isključiti jer ne koriste internet preko web pregledača ili web aplikacija, već putem mobilnih telefonskih mreža. E-mail je povezan sa internetom, ali ga treba isključiti, jer nema karakteristike web shop-a.

Mjere aktivnosti plaćanja (npr. za transportne karte) za koje se ne radi o procesu naručivanja na web-shopu ne treba računati (na primjer, plaćanje preko internet bankarstva za uslugu koja je naručena off-line, plaćanje putem aplikacija za mobilno plaćanje, digitalnih sluga itd.).

Kupovina finansijskih proizvoda i usluga, kao što su osiguranje, investicioni proizvodi (npr. Dionice), treba uključiti u ovo pitanje.

Transakcije elektronske trgovine uključuju potvrđene rezervacije za smještaj i druge usluge.

Učešće na internetu u lutrijama i u kladionicama je uključeno.

Ovo pitanje se odnosi i na kupovinu koja se vrši putem internet aukcija, kao što je "eBay".

Kupovina korištene ili nove robe kao i usluga od privatnih lica uključena je ukoliko ispunjava definiciju kupovine preko interneta data u ovom priručniku. To znači da kupovina mora biti obavezujuća, plaćanje je neophodno i kupovina se vrši na uslugama na webu sa aplikacijom npr. Online aukcije ili dijeljenja ekonomske platforme (npr. AirBnB).

Samo pojedinci koji su zapravo poslali narudžbu preko interneta trebali bi odgovoriti na ovo pitanje, čak i ako je nalog izvršen u nečije drugo ime. Zbog toga ne bi trebalo uključiti pojedince koji su koristili druge ljude da za njih naručuju. Vrijeme transakcije, datum kada su roba ili usluge naručeni, relevantna je, a ne datum isporuke ili plaćanja.

Robe i usluge koje su besplatno dobijene putem interneta treba isključiti. Takva roba je besplatan softver ("freeware") i besplatne aplikacije, rezervacije u restoranima ili bilo kakve informacije dobijene putem interneta besplatno (kao što je preuzimanje datoteka u pdf formatu). Softver koji se može skinuti sa interneta i koji se koristi za određeni period, ali gubi funkcionalnost nakon ovog vremena, treba računati samo kao kupovinu kada se proizvod konačno plaća. Takođe su isključene besplatne verzije online usluga za streaming i na zahtjev muzičkih, video, filmskih, igranih i drugih sadržaja. Treba uključiti samo verzije ovih usluga.

Narudžbe koje se postavljaju kao dio rada treba isključiti. Uključene su kupovine vezane za profesiju, ali nisu urađene kao dio posla, npr. pretplata knjiga i časopisa vezanih za neku profesiju.

D2: Koju ste vrstu robe ili usluga kupili ili naručili putem interneta u posljednjih 3 mjeseca, u privatne svrhe? Uključite kupovinu putem interneta od preduzeća ili privatnih osoba, uključujući polovnu robu.

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 3 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje]

Pažnja: referentni period unutar modula se mijenja zbog efekata povratka. Uključivanje pitanja u državni upitnik (poslati na papiru) možda će trebati dodati stavku kao što je "nije primjenjivo, nisam naručio ili kupio u posljednja 3 mjeseca".

„Kupovina robe“ u ovom kontekstu znači i kupovina fizički roba, odnosno sve ostalo osim usluga ili digitalnih proizvoda koji se isporučuju ili koriste putem interneta. Kupovina od privatnih osoba uključena je u sve opcije, osim u opcijama k) l) m) i n).

a) Odjeća (uključujući sportsku odjeću), obuća ili pribor (npr. torbe, nakit) samorazumljivo.

b) Sportska oprema (osim sportske odjeće)

Odjeća bi trebala biti isključena, međutim, u ovu kategoriju treba uključiti i vrlo specifičnu odjeću i obuću (npr. cipele za skijanje).

c) Dječje igračke ili predmeti za njegu djece (npr. pelene, flašice, dječja kolica)

Ova opcija uključuje kupovinu dječjih igračaka ili predmeta za njegu djece poput pelena, flašica, dječjih kolica. Lijekovi za djecu ovdje NE smiju biti uključeni, već pod opcijom j) (lijekovi ili drugi dodaci prehrani, poput vitamina). Hrana za djecu ovdje NE smije biti uključena, već pod opcijama k) ili l), ovisno o vrsti naručene hrane. Odjeća za dijecu ne treba biti ovde uključena, već pod stavom a) Odjeća, obuća ili dodaci.

d) Namještaj, kućni pribor (npr. zavjese za tepihe) ili proizvodi za vrtu (npr. alati, biljke) samorazumljivo.

e) Muzika kao CD-i, muzičke ploče itd.

Ova opcija obuhvaća muziku kupljenu samo u fizičkom obliku. Kupovina muzike u digitalnom obliku (kao pretplate na internetsku uslugu ili kao datoteke koje se preuzimaju) NIJE uključena u okvir ovog pitanja.

f) Filmovi ili serije kao DVD, Blu-ray itd.

Ova opcija obuhvaća kupljene filmove ili drugi video sadržaj samo u fizičkom obliku. Kupovina filmova ili serija u digitalnom obliku (kao pretplate na internetsku uslugu ili kao datoteke koje se preuzimaju) NIJE uključena u okvir ovog pitanja.

g) Štampane knjige, časopise, novine

Ova opcija obuhvaća kupovinu knjiga, časopisa ili novina samo u fizičkom obliku (štampano na papiru). Uključene su i kupovine pojedinačnih časopisa / novina i pretplata časopisa / novina koje se redovno dostavljaju u poštanski sandučić ispitanika. Kupovina e-knjiga ili internet pretplata na novine ili časopise NIJE uključena u okvir ovog pitanja.

Pretplate koje uključuju i papirnu kopiju i online verziju, npr. novine trebaju biti klasifikovane pod stavom D2 g) i D5 c)

h) Računari, tableti, mobilni telefoni ili dodatna oprema

Pribor za računare, tablete ili mobilne telefone uključuje prije svega uređaje koji se mogu povezati na računare, tablete ili mobilne telefone (npr. štampači, modemi, zasebni displeji, flash diskovi, vanjski pogoni i tastature), a takođe rezervni djelovi, npr. RAM memorija za računare. Takođe, manja dodatna oprema kao što su kablovi za napajanje, futrole za telefon ili slušalice obuhvaćena je ovom opcijom odgovora.

i) Potrošačka elektronika (npr. televizori, stereo uređaji, kamijere) ili kućanski uređaji (npr. mašine za pranje veša) samorazumljivo.

j) Lijekovi ili dodaci prehrani, poput vitamina (nije uključena internet obnova recepata)

Ova opcija obuhvaća lijekove i dodatke prehrani, kao što su vitamini, proteini i ostali dodaci prehrani. Internet obnova recepata nije uključena. E-cigarete se ovdje NE trebaju klasifikovati.

k) Dostava iz restorana, lanaca brze hrane, ugostiteljskih usluga

Uključuje jela (npr. pizzu, sushi) naručena putem interneta iz restorana i dostavlja se kupcu ili ih kupac pokupi iz restorana kao odvoz. Uključuje naručivanje direktno iz restorana i naručivanje iz restorana putem usluge

koja prenosi narudžbu i plaćanje te isporučuje obrok kupcu (npr. Uber Eats, Foodora i Wolt). Ove usluge dostavljaju obroke iz nekoliko restorana.

l) Hrana ili piće iz prodavnice ili dostava gotovih jela

Ova opcija odgovora uključuje kupovina hrane i pića napravljena putem interneta kako iz internetskih tako i od offline trgovina. Ono što značajno razlikuje ovu opciju odgovora od prethodne jest činjenica da se kupljeni proizvodi sastoje uglavnom od primarnih (ili djelomično tretiranih) sastojaka, a ne gotovih obroka.

Proizvodi naručeni na takav način mogu se isporučiti direktno kupcu ili povratiti na bilo kojem drugom mjestu (na primjer, u prodavaonicu, kao servis za vožnju itd.). Obuhvaćene su i internet kupovine s posredničkih platformi koje nude proizvode različitih dobavljača hrane ili pića. Kao i isporuke dobavljača. To su online platforme koje klijentu isporučuju unaprijed ili djelomično pripremljene sastojke i recepte za pripremu jela (npr. HelloFresh).

Hrana za kućne ljubimce je također uključena.

m) Kozmetika, kozmetički proizvodi ili proizvodi za wellness samorazumljivo.

n) Sredstva za čišćenje ili proizvodi za ličnu higijenu (npr. četkice za zube, maramice, deterdženti za pranje, krpe za čišćenje)

U ovu opciju odgovora nalaze se svi proizvodi za čišćenje i ličnu higijenu, npr. četkice za zube, maramice, deterdženti za pranje, krpe za čišćenje, šamponi.

o) Bicikli, mopedi, automobili ili druga vozila ili njihovi rezervni dijelovi samorazumljivo.

p) Ostala fizička roba

Ova opcija odgovora obuhvaća bilo koju drugu fizičku robu koja nije obuhvaćena prethodnim opcijama odgovora. Primjeri takve robe mogu biti: duhanski proizvodi, e-cigarete, amazonski vaučeri itd.

D3: Od koga ste kupili navedenu robu preko web stranice ili aplikacije u posljednja 3 mjeseca? Uključite kupovinu putem interneta od preduzeća ili privatnih lica.

[Obim: pojedinci koji su već koristili internet u posljednjih 12 mjeseci (a) ili b) na B1] i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednja 3 mjeseca, tj. 1 opcija (U posljednja 3 mjeseca) u D1 i ako je 'da' bilo kojoj stavci u pitanju D2]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se odnosi]

Kupovina robe i usluga iz drugih država članica doprinosi ciljevima EU u cilju postizanja jedinstvenog evropskog tržišta i jedinstvenog informacionog prostora. Pitanje se postavlja o zemlji porijekla / prebivalištu prodavca. Od 2020. godine postavlja se pitanje samo o porijeklu kupljene internet fizičke robe. U slučaju kupovine od privatnih osoba (platforme za kolaborativnu ekonomiju) pitanje se tiče porijeklu osobe koja prodaje dobro, a ne porijeklu platforme koja je radila transakciju.

Opcije odgovora su:

- a) Nacionalni prodavci
- b) Prodavci iz drugih zemalja EU
- c) Prodavci iz ostatka svijeta
- d) Zemlja porijekla prodavaca nije poznata

Multi-nacionalne kompanije treba tretirati kao domaće prodavače kada je sa web stranice poznato da su registrovane kao kompanija sa adresom u posmatranoj zemlji. Pojam "nacionalni prodavci" obuhvata trgovinske poslove ili prodajne kancelarije koje inostrani vlasnici osnivaju u državi (razvoj, proizvodnja, druga distribucija se mogu naći u matičnoj državi i / ili na globalnom nivou). Ovaj pristup je izvodljiviji i relevantniji na evropskom nivou nego što postavlja pitanje o web stranicama na nacionalnom ili stranom jeziku.

Primjer c) Prodavač iz ostatka svijeta može biti Aliexpress, Wish, Joom ili druga kineska, američka ili ruska internet tržišta.

Ako se ispitaniku barem jednom u posljednja 3 mjeseca dogodilo da nije znao prodavca i adresu njegovog prodajnog mjesta, tačku d) treba označiti.

D4: Da li neku od spomenutih roba kupili od privatnih osoba putem web stranice ili aplikacije (npr. EBay, Facebook Marketplace, [nacionalni primjeri])?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) ili 2 opcija (Između 3 mjeseca i godinu dana) u D1]

[Tip: potreban je jedan jedini odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne)]

Ovo je pitanje upućeno ispitanicima koji su kupili barem jedan predmet spomenut u pitanju D2. Njegova svrha je znati jesu li ispitanici kupili bilo koju od spomenute fizičke robe od privatnih osoba. Pored internetskih aukcija (npr. eBay) ili društvenih mreža (usluge društvenih mreža), popis primjera se može proširiti i na nacionalnom nivou na relevantne nacionalne primjere takvih internetskih tržišta.

D5: Da li ste kupili ili se pretplatili na bilo šta navedenog putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Ovo pitanje ima za cilj pružanje informacija o tipu proizvoda sadržaj kupljenih putem interneta, preuzimanjem ili pristupom direktno od strane ispitanika s web stranica, a ne dostavljanjem poštom. Obnavljanje pretplata takođe je obuhvaćeno ovim pitanjem.

Digitalno isporučeni sadržaj uključuje one proizvode koji se mogu pohraniti na fizički medij ili ispisati, ali se zapravo isporučuju putem interneta u digitaliziranom obliku kao datoteka (i samim tim nezavisno od tih fizičkih medija). Takvi sadržajni proizvodi mogu se pregledavati ili preuzimati i čuvati na vlastitim uređajima. Ovisno o uvjetima prodaje, oni mogu ili ne moraju se dijeliti s drugima.

a) Muzika kao servis za streaming ili preuzimanje

Ova opcija pokriva kupovinu muzike samo u digitalnom obliku. Primjeri takvih usluga su: Amazon Prime Music, Amazon Music Unlimited ili Tidal.

Međutim, neki mrežni dobavljači muzike mogu ponuditi i besplatne i usluge koje se plaćaju (Spotify Premium, YouTube (Premium) Music, Google Play Music, Apple Music). U takvim slučajevima, pridržavanje ovih pretplata spada u opseg ove opcije odgovora, sve dok je usluga dobijena uz plaćanje u referentnom periodu ankete. Drugi primjeri usluga mogu biti relevantni na nacionalnom nivou.

Dodavanje primjera usluga upitniku može se razmotriti na nacionalnom nivou kako bi se ispitaniku olakšalo razumijevanje mogućnosti odgovora.

Kupovina muzike u obliku CD-a ili muzičkih ploča NIJE u okviru ove opcije odgovora.

b) Filmovi ili serije kao servis streaminga ili preuzimanja

Ova opcija pokriva kupovinu filmova ili serija ili sportskih programa samo u digitalnom obliku. Ovo obuhvata i usluge streaminga i preuzimanja. Iznajmljivanje filmova na mreži također je obuhvaćeno ovom opcijom odgovora (npr. Google Play usluga iznajmljivanja). Neki mrežni dobavljači mogu ponuditi i besplatne i naplatne usluge (npr. nudeći uslugu za prvi mjesec besplatno). U takvim slučajevima, pridržavanje ovih pretplata spada u opseg ove opcije odgovora, sve dok je usluga dobijena uz plaćanje u referentnom periodu ankete. Primjeri usluga u okviru ove opcije odgovora su: Netflix, Amazon Prime Video, HBO GO, Hulu, Apple TV +, Google Play filmovi i TV. Drugi primjeri usluga mogu biti relevantni na nacionalnom nivou.

Dodavanje primjera usluga upitniku može se razmotriti na nacionalnom nivou kako bi se ispitaniku olakšalo razumijevanje mogućnosti odgovora.

Kupovina filmova ili serija u obliku DVD-a ili Blu-ray-a NIJE u okviru ove opcije odgovora.

c) e-knjige, internetski časopisi ili internet novine

Ova opcija uključuje isporuku publikacije napravljene u digitalnom obliku u obliku datoteka koje se mogu čitati putem desktop računara, laptopi, tablete i pametni telefoni ili druge namjenske elektronske uređaje (e-čitač). Uključene su i audio knjige.

Takođe se odnosi na internet časopise koji se objavljuju na internetu i na mrežnim novinama (online verzija, bilo kao samostalna publikacija, bilo kao internet verzija štampanog izdanja periodični časopis). Neki mrežni izdavači objavljuju se u više digitalnih formata, koji mogu sadržavati i HTML verziju koja izgleda kao tradicionalna web stranica i flash verzije koje izgledaju više kao tradicionalni časopisi s digitalnim okretanjem stranica. Online magazini (online novine) koji predstavljaju pitanja od interesa za stručnjake ili društva za akademske predmete, nauku, trgovinu ili industriju uključeni su u ovaj opseg. U časopisu su obuhvaćeni samo časopisi i novine koji zahtijevaju pretplatu.

Pretplate koje uključuju i papirnu kopiju i online verziju, npr. novine trebaju biti klasifikovane pod stavom D2 g) i D5 c).

d) Igre putem interneta ili kao preuzimanja za pametne telefone, tablete, računare ili konzole

Ova opcija pokriva kako kupovinu igara u obliku preuzimanja, tako i u obliku streaminga / igranja na mreži. Treba napomenuti da ona pokriva kupovinu igara za sve vrste potpornog hardvera: pametne telefone, tablete, računare, konzole itd.

e) Preuzimanje (downloads) ili nadogradnja (upgrades), računarskih softvera i drugih softvera

Ova opcija pokriva preuzimanja svih vrsta računarskog softvera. Obuhvaća i računalni softver ili nadogradnje za pametne telefone, tablete ili drugu elektronsku opremu koja se može preuzeti s interneta.

f) Aplikacije povezane sa zdravljem ili fitnessom (isključujući besplatne aplikacije)

Kupovina putem aplikacija ili nadogradnje aplikacija također bi trebale biti ovdje klasifikovane.

h) Ostale aplikacije (npr. povezane s učenjem jezika, putovanja, vremenskim prilikama) (isključujući besplatne aplikacije)

Ova opcija pokriva sve ostale aplikacije kupljene putem interneta. Kupovina putem aplikacija ili nadogradnje aplikacija također bi trebale biti ovdje klasifikovane.

D6: Da li ste kupili neku od sljedećih roba putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2na opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Ovo pitanje ima za cilj da dobije informacije o vrsti interneta usluge kupio ispitanik u posljednja 3 mjeseca. Obnavljanje pretplata takođe je obuhvaćeno ovim pitanjem.

a) Ulaznice za sportske događaje samorazumljivo.

b) Ulaznice za kulturne ili druge događaje (kino, koncerti, sajmovi itd.)

Ovaj predmet uključuje kupovinu ulaznica za kulturne ili druge događaje (kino, koncerte, sajmove i sl.). Internet kupovine ulaznica u muzeje također bi trebale biti ovdje klasifikovane.

c) Pretplate na internet ili veze mobilnog telefona samorazumljivo.

d) Pretplate za snabdijevanje električnom energijom, vodom ili grijanjem, odvozom otpada ili slične usluge samorazumljivo.

e) Usluge za domaćinstvo (npr. čišćenje, čuvanje djece, popravni radovi, uređenje vrta) (također kada se kupuju od privatnih osoba putem npr. Facebook Marketplacea, [nacionalni primjeri])

Cilj mogućnosti odgovora je utvrditi je li ispitanik kupio bilo koje usluge u domaćinstvu na mreži. Oni se mogu kupiti od preduzeća koja pružaju radnu snagu za pružanje usluga u domaćinstvu, internetskih platformi ili od privatnih osoba koje nude svoje usluge. Usluge domaćinstava dobivene putem interneta od svih tih provider usluga obuhvaćene su ovom opcijom odgovora.

Može se razmotriti dodavanje relevantnih nacionalnih primjera najčešće korištenih internetskih tržišta koja se koriste za traženje usluga u domaćinstvu.

D7: Da li ste neku od navedenih usluga u domaćinstvu kupili putem web stranice ili aplikacije od privatnih osoba (npr. na Facebook tržištu, [nacionalni primjeri])?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 na opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1 i označio opciju e) u pitanju D6]

[**Tip:** potreban je jedan jedini odgovor, tj. *jedan odgovor* (binarni (DA/NE))]

Ovo pitanje ima za cilj da dobije informaciju da li su usluge u domaćinstvu koje je ispitao kupio od privatne osobe (kolaborativna ekonomija).

D8: Da li ste kupili bilo koju uslugu prijevoza putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu u posljednja 3 mjeseca od:

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 3 mjeseca, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[**Tip:** dozvoljeno je više odgovora, tj. *označite sve što se primjenjuje se*]

a) Prijevozno preduzeće, npr. lokalni autobus, voz, avionska karta, vožnja taksijem (npr. [nacionalni primjeri], UBER)

Ova opcija odgovora obuhvaća sve vrste prometnih usluga kupljenih putem interneta od javnih ili privatnih pružatelja usluga: karte za lokalni ili međugradski prijevoz bilo kojim prijevoznim sredstvom (autobus, voz, trajekt, avion, taksi itd.). Taksijem i npr. UBER vožnja, bez obzira gdje UBER posluje na sličnim osnovama s taksijem službama, također su obuhvaćene (tj. UBER-ovi vozači moraju imati registrovanu aktivnost). Kratkoročni najam vozila ili bicikala također su obuhvaćeni ako je davalac usluga pravna osoba. Uključene su prijevozne karte kupljene od turoperatora zajedno s paketom za godišnji odmor.

Nacionalni primjeri relevantnih prijevoznih usluga mogu se dodati upitniku kako bi se olakšalo razumijevanje mogućnosti odgovora. Primjeri UBER-a mogu se dodati u onim zemljama u kojima režim za UBER predviđa da

vozači koji rade na platformi moraju imati registrovanu aktivnost i plaćati PDV (to znači da UBER ne može biti klasifikovan kao slučaj transakcije kolaborativne ekonomije).

b) Privatna osoba (npr. [nacionalni primjeri])

Opseg ove mogućnosti odgovora je pokrivanje usluga prijevoza u tzv. kolaborativnoj ekonomiji. Ono obuhvata samo one usluge koje su vršene uz plaćanje privatnika drugoj privatnoj osobi. Ovo uključuje transakcije vožnje i dijeljenja.

Većinu vremena takve su usluge omogućene putem digitalnih platformi ili aplikacija stvorenih u tu svrhu da privatnim osobama omoguće dijele pristup transportnim uslugama. Ove platforme djeluju kao posrednici, okupljajući pojedince koji su nedovoljno koristili robu ili usluge sa pojedincima koji žele iznajmiti te usluge ili robu.

Neki primjeri mrežnih platformi koje djeluju kao falsifikatori ove vrste usluga su: Blabla automobil, Wunder Carpool, Liftshare, InOneCar (usluga za privatne osobe).

Dijeljenje pogona besplatno nije u sklopu ovog pitanja. Od 2020. samo su transakcije kolaborativne ekonomije protiv plaćanja uključene u mjerenje. Dostava paketa isključena je iz obima pitanja.

Mogu se dodati nacionalni primjeri relevantnih internetskih platformi koje omogućavaju takve transakcije kako bi se ispitaniku olakšalo razumijevanje mogućnosti odgovora.

D9: Da li ste u zadnja 3 mjeseca iznajmljivali smještaj putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu od:

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

a) Preduzeća poput hotela ili turističkih agencija

Opseg ove mogućnosti odgovora je pokrivanje najma smještaja za privatne potrebe od strane preduzeća. To ne uključuje samo hotele i turističke agencije, već i smještaj za odmor kupljen od turoperatora. Kratkoročni smještaj koji se iznajmljuje na mreži za privatne svrhe, ali ne za godišnji odmor, također je u opsegu pitanja.

b) Privatna osoba (npr. [nacionalni primjeri])

Opseg ove mogućnosti odgovora je pokrivanje usluga prijevoza u tzv. kolaborativnoj ekonomiji. Ono obuhvata samo one usluge koje su vršene uz plaćanje privatnika drugoj privatnoj osobi.

Većinu vremena takve su usluge omogućene putem digitalnih platformi ili aplikacija stvorenih u tu svrhu da privatnim osobama omoguće dijele pristup transportnim uslugama. Ove platforme djeluju kao posrednici, okupljajući pojedince koji su nedovoljno koristili robu ili usluge sa pojedincima koji žele iznajmiti te usluge ili robu.

Najpoznatiji međunarodni primjer takve platforme je Airbnb.

Od 2020. samo su transakcije kolaborativne ekonomije protiv plaćanja uključene u mjerenje.

Mogu se dodati nacionalni primjeri relevantnih internetskih platformi koje omogućavaju takve transakcije kako bi se ispitaniku olakšalo razumijevanje mogućnosti odgovora.

D10: Da li ste u posljednja 3 mjeseca kupili bilo koju drugu uslugu (osim finansijskih i osiguravajućih usluga) osim one koja je ranije spomenuta putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu? Opciono

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: potreban je jedan jedini odgovor, tj. jedan odgovor (binarni (DA/NE))]

Ova opcija odgovora nije obavezna. Obuhvaća bilo koju drugu vrstu sadržaja ili usluga kupljenih putem interneta. Ako je potrebno, može se postavljati na nacionalnom nivou kao otvoreno pitanje.

Sav sadržaj i usluge kupljene putem interneta i nisu klasifikovane pod prethodno navedenim opcijama odgovora, npr. pretplate na plaćene usluge u oblaku, kupovina materijala za e-učenje, usluge nutricioniste, trenera, IT stručnjaka, prevodioca naručene putem interneta, bilo koje vrste zdravstvenog tretmana i ljepote (npr. frizer, pedikir, manikir), ulaz u fitnes (uključujući grupne časove), ulaz u bazen, ulaz u zoološki vrt, foto usluge itd.), učestvovanje u klađenju i lutriji na mreži.

D11: Koliko često ste kupovali/naručivali robu ili usluge putem interneta, u privatne svrhe u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu kategoriju]

Procenat treba da osigura ispitanik u vezi sa brojem online kupovine. Ako to nije izvodljivo, treba dati odgovor s obzirom na kategorije sa opsegom prikazanim na sljedeći način:

- (1) 1-2 puta
- (2) 3-5 puta
- (3) 6-10 puta
- (4) > 10 puta

Sljedeće informacije pružaju informacije o postupanju sa mogućim slučajevima brojanja kupovine:

Situacija	Broj kupovina
1. Ispitanik je otkupio tri različite vrste robe od tri različita prodavca, jedan po drugom značenju tri različita procesa nabavke.	3
2. Ispitanik je kupio nekoliko roba amazon.com u jednom procesu nabavke, ali su uključena tri dobavljača (jedna faktura amazona i / ili tri fakture drugih dobavljača). Prodavci (nacionalni ili iz inostranstva) mnogih vrsta proizvoda mogu koristiti amazon kao prodaja platforme / brokera . Ovo se računa kao 3 kupovine (3 prodavca, jedan ili više faktura nije bitno)	3
3. Ispitanik je kupio tri muzičke datoteke preko Google Play muzike jedan za drugim (kombinacija kupovine nije bila moguća zbog funkcija Google Play-a). Primljene su tri fakture. Ovo se računa kao jedna kupovina (jedan prodavac, jedan ili više faktura nije važno).	1
4. Slično kao u prethodnom tekstu, ispitanik je koristio hotelski rezervacioni sistem koji djeluje kao broker za hotelske sobe, iznajmljivanje automobila itd. Bilo je jedno putovanje sa rezervacijom hotelske sobe (hotelski dobavljač) i rezervacije automobila za iznajmljivanje (npr. isporučuje Hertz, Europacar). Ovo se računa kao dvije kupovine.	2
5. Ispitanik je naručio od Zalando različite odjeće i cipele od različitih proizvođača, ili je ispitanik naručio od Amazona različite knjige, muziku i video CD (1 prodavač, 1 kupovina).	1

D12: Procijenite koliko ste ukupno potrošili novca za kupovine putem web stranice ili aplikacije za privatnu upotrebu u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta u posljednjih 12 mjeseci, tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: potreban je jedan jedini odgovor, odnosno osigurati vrijednost ili, ako je KM valuta, označite samo jednu]

Procenat treba da osigura ispitanik u vezi sa brojem online kupovine. Ako to nije izvodljivo, treba dati odgovor s obzirom na kategorije sa opsegom prikazanim na sljedeći način:

- (1) Manje od 100 KM**
- (2) Od 100 do 200 KM**
- (3) 200 do manje od 600 KM**
- (4) 600 do manje od 1000 KM**
- (5) 1000 do manje od 1400 KM**
- (6) 1400 do manje od 2000 KM**
- (7) više od 2000 KM**
- (8) Ne znam**

Pitanje je ne uključuje sve finansijske usluge kao što su kupovina akcija, obveznica, sredstava ili drugih oblika investiranja, kupovina ili obnavljanje postojećih politika osiguranja, uzimanje kredita ili hipoteke ili uređivanje kredita od banaka ili drugih finansijskih davaoca. Ako bi se takve usluge uključile, pitanje ne može donijeti pouzdane rezultate zbog visokog rizika da ispitanici uključuju vrijednosti investicija ili osiguranih iznosa. Vrijednost kupovine online finansijskih usluga se odnosi samo na naknade koje se plaćaju npr. na banku za naručivanje akcija ili na kamatu koja se plaća za kredit ili na marginu premije za osiguranje. U slučaju da su naručene samo finansijske usluge prema pitanju o vrsti kupovine, treba navesti nultu količinu.

D13: Da li ste uradili nešto od navedenog putem web stranice ili aplikacije u privatne svrhe u posljednja 3 mjeseca?

[Obim: osobe koje su već koristile internet u posljednjih 12 mjeseci, 1 ili 2 opcija u B1, i koji su kupili / naručili preko interneta tj. 1 (U posljednja 3 mjeseca) u D1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

a) Kupovina police osiguranja, uključujući putno osiguranje, također u paketu, primjerice, avionsku kartu

Ova kategorija uključuje ili kupovinu ili obnavljanje postojećih osiguranja putem interneta direktno od osiguravača ili preko drugih pružalaca finansijskih usluga (npr. posrednika osiguranja). To obuhvata i pokriće životnog i neživotnog osiguranja (npr. odgovornost za motorna vozila, drugo osiguranje vozila, osiguranje medicinskih troškova, požar i druga šteta za osiguranje imovine, osiguranje opće odgovornosti, pomoć itd.).

Osiguranja ponuđena preko drugog servisa / dobrog provajdera (npr. banka, putnička agencija, avio kompanija) kao dodatak glavnoj službi / dobro kupljenoj (npr. osiguranje torbe koja se nudi uz avionsku kartu, putno osiguranje ponuđeno zajedno sa avionom, znači osiguranja plaćanja) uključeni su u predmet ovog pitanja.

Opcija odgovora obuhvata ne samo situacije u kojima je ispitanik vlasnik osiguranja, već i šeme pomoću kojih se ispitanik upravo drži ugovora o osiguranju grupe na mreži.

Pretplata/ poštovanje ugovora koji kombinuju karakteristike osiguranja i investicione aktivnosti, kao što su osigurani planovi povezani sa jedinicama ili indeksno osiguranje, NISU uključeni u ovu opciju odgovora, ali pod opcijom odgovora a) kao investicionu aktivnost.

Opcija odgovora obuhvata samo kupovinu za privatnu upotrebu.

b) Uzeli pozajmicu, dogovorili kredit od banaka ili drugih finansijskih organizacija

Ovo uključuje uzimanje kredita ili hipoteku ili kredit kroz bankarske kanale, a izvan njih preko interneta.

Član 3 (c) Direktive 2008/48 / EC od 23. aprila 2008. godine o kreditnim ugovorima za potrošače definiše kreditni ugovor kao "sporazum kojim povjerilac odobrava ili obećava da odobri potrošačkom kreditu u vidu odloženog plaćanja, kredita ili drugim sličnim finansijskim smještajem, izuzev ugovora o pružanju usluga na kontinuiranoj osnovi za usluge ili za isporuku roba iste vrste, gdje potrošač plaća za te usluge ili robu tokom trajanja njihovog osiguravanja putem rata ". Potrošač može uzeti kredit u nizu svrha, kao što je kupovina automobila, kućnog namještaja, pametnog telefona ili plaćanja računa za komunalne usluge ili školarine.

Kreditni od privatnih osoba isključeni su iz ove opcije, jer se pitanje odnosi na pružaoce banaka ili finansijskih usluga. Treba isključiti platforme koje djeluju kao posrednici za pozajmljivanje i pozajmljivanje novca između privatnih osoba.

Međutim, one se trebaju razlikovati od web stranica finansijskih posrednika ili banaka koje su uključeni u okviru ovog pitanja (npr. web stranice entiteta kao što su Cofidis, Cetelem, Cofinoga itd.)

c) Kupovina ili prodaja akcija, obveznica, fondova ili druge finansijske imovine

Ova kategorija uključuje ili kupovinu preko interneta investicionih proizvoda od pružalaca ličnih finansijskih usluga (onih sa kojima postoje postojeći odnosi) ili od drugih dobavljača finansijskih usluga.

Što se tiče "sredstava", ono što se ovdje misli je ulaganje i dezinvestiranje u investicione fondove.

Pretplata / poštovanje ugovora koji kombinuju karakteristike osiguranja i investicione aktivnosti kao što su Planovi osiguranja povezani sa jedinicama ili Planovi osiguranja po indeksu također treba uključiti u opseg ove opcije odgovora.

D13 uključuje obavljanje finansijskih aktivnosti online, što znači da inicijalna akcija mora biti obavljena na mreži. U nekim slučajevima kada pojedinac pokreće kupovinu / narudžbu / obnovu itd. Bilo koje od finansijskih usluga prolazi kroz cijelu proceduru na mreži, mogu postojati situacije kada će na kraju primiti npr. polis osiguranja ili kreditni ugovor, a od njega će biti potrebno da potpiše dokument i pošalje ga (poštom ili elektronskom poštom), trebalo bi da bude uključeno u ovo pitanje, sve dok započne čitavu proceduru preko interneta.

Modul E: Privatnost i zaštita ličnih podataka

Statistička jedinica: pojedinci

Bilješka: Od 2020. godine referentni period modula promijenjen je u 3 mjeseca kako bi se uskladilo s referentnim periodom modula e-trgovine.

E1: Da li ste u posljednja 3 mjeseca na internetu upravljali pristupom svojim ličnim podacima (npr. ime, datum rođenja, broj lične karte, kontakt podaci, broj kreditne kartice, fotografije, geografski položaj)?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje]

Lični podaci odnose se na informacije koje osoba smatra privatnim i ne moraju ih nužno objaviti u javnosti. Ova vrsta podataka uključuje lične podatke (npr. ime, prezime, datum rođenja, broj lične karte itd.), podatke za kontakt (npr. kućnu adresu, telefonski broj, e-mail itd.), podatke o plaćanju (npr. broj kreditne kartice, PIN kôd debitne kartice itd.) ili druge lične podatke (npr. fotografije, geografski položaj osoba itd.).

Pitanje se odnosi na mjere koje poduzimaju korisnici interneta kako bi znali na koji se način koriste lični podaci koje su naveli na internetu, kao i za kontrolu i ograničenje na koji se način i od koga lični podaci koriste te da se zaštite od zloupotrebe njihovih ličnih podatke i od potencijalnog kompjuterskog kriminala.

a) Pročitali izjave o politici privatnosti prije pružanja ličnih podataka

Ova opcija odnosi se na čitanje izjava o politici privatnosti koji su predstavljeni u vezi s obrascem koji pruža organizacija ili preduzeće koje prikuplja lične podatke. Ponekad su te izjave označene simbolom poput "zaključavanja" i prikazane su na dnu obrasca. Izjave o privatnosti predstavljaju načela i postupke prema kojima lične podatke koje pružaju korisnici interneta koriste organizacija, preduzeće ili druga tijela kojima se informacije mogu dati.

b) Ograničili ili odbili pristup vašoj geografskoj lokaciji

Ova opcija odnosi se na ograničavanje ili odbijanje informacija o geografskom položaju internet korisnika. Geografski položaj osobe može se osigurati putem mobilnog uređaja koji je opremljen GPS-om (npr. mobilni telefon, tablet itd.). Ovo uključuje i slučajeve kada se geografska lokacija može pronaći pomoću IP adrese uređaja internet korisnika ili slučajevi u kojima se geografski položaj prati tokom vremena kada osoba putuje ili radi bilo koju drugu vrstu kretanja (vožnja do posla, škole, trgovina itd.). Pristup informacijama o geografskom položaju može se kontrolisati u proporcijama uređaja ili aplikacije. Aplikacija ili internet usluga također može tražiti pristup informacijama o geografskom položaju, ako je taj pristup odbijen, također bi trebao biti uključen u ovo pitanje.

c) Ograničen pristup profilu ili sadržaju na web lokacijama društvenih mreža ili dijeljenju lokacije za čuvanje podataka na mreži

Ova opcija odnosi se na promjenu postavki profila na društvenim mrežama prilagođavanjem kome je sadržaj profila ili drugih ličnih podatka vidljiv. To su i slučajevi u vezi s internet pohranom kada korisnik interneta mijenja postavke kako bi prilagodio ko može pristupiti (vidjeti, urediti, kopirati itd.) Podacima koji se pohranjuju na mreži.

d) Odbili upotrebu ličnih podataka u reklamne svrhe

Ova opcija odnosi se na izbjegavanje i odbijanje neželjenog marketinga kada se pita na web stranici ili označavanjem odgovarajućeg okvira na bilo kojem obliku koji se treba dostaviti preduzeću (npr. internet radnja) ili organizaciji. Izjava sažima kako preduzeće namjerava koristiti vaše podatke. Izjava obično daje mogućnost da „odjavite“ ili „isključite“ korištenje ličnih podataka koje se koriste u marketingu ili proslijede trećoj strani.

Alternativno, korisnici interneta mogu zatražiti od organizacije ili preduzeća da prestanu koristiti lične podatke za marketing putem pisma ili e-pošte.

e) Provjerili ste da je web lokacija na kojoj ste dali lične podatke bila sigurna (npr. https web stranice, sigurnosni logotip ili potvrda)

Ova opcija odnosi se na provjeru sigurnosti web stranice. Prilikom kupovine putem interneta korisnici interneta mogu provjeriti sigurnosne logotipe ili potvrde kako bi bili sigurni da se plaćanje usmjerava prema pravom preduzeću i da pruženi lični podaci neće biti dati trećoj osobi.

f) Provjerili ste sigurnost web lokacija prije nego što ste dali lične podatke (npr. https web stranice, sigurnosni logotip ili certifikat) opciono

Ova se opcija odnosi na podnošenje zahtjeva pretraživaču ili bilo kojoj organizaciji ili preduzeću, za koje korisnik interneta vjeruje da ima podatke o njemu, kako bi saznao kakve se informacije pohranjuju o njemu / njoj. Na primjer, osoba može pitati koliko puta se njegovo ime pretražuje na Googlu ili kakve su aktivnosti praćene kada je koristio određenu web stranicu. To moraju biti digitalne informacije koje su dostupne drugima. Ova se opcija odnosi na konkretnu akciju za pristup informacijama koje pretraživač, organizacija ili preduzeće imaju o toj osobi da bi je ažurirali ili izbrisali. Stoga se ova opcija ne odnosi na jednostavno istraživanje o osobi, na primjer, pomoću Googla.

E2: Da li ste znali da se kolačići mogu koristiti za praćenje kretanja ljudi na internetu, pravljenje profila svakog korisnika i servisiranje im prilagođenih oglasa?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, 1 opcija B1]]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne); filter pitanje]

Pitanje se odnosi na otkrivanje znaju li korisnici interneta kako se kolačići mogu koristiti. Kolačići (eng. Cookies) su male tekstualne datoteke koje web stranice pohranjuju na računaru internetskog korisnika koji omogućavaju prepoznavanje računara. Koriste se za prikupljanje podataka o web lokacijama koje posjećuju korisnici interneta i aktivnostima koje na njima rade. Ponekad se kolačići postavljaju i dopuštaju im da optimiziraju upotrebljivost web stranice. Pitanje je stoga ograničeno na incidente praćenja kretanja ljudi, izradu korisničkog profila i usluga prilagođenih oglasima (reklamama). Korisnici interneta možda žele primati ciljane oglase, npr. od organizacija ili preduzeća koja pokazuju poštovane prakse privatnosti potrošača ili omogućavaju izradu korisničkih profila u statističke svrhe.

E3: Da li promijenili postavke u internet pretraživaču(browser) kako biste spriječili ili ograničili kolačiće na bilo kojem od svojih uređaja?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, 1 opcija B1]]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne); filter pitanje]

Pitanje se odnosi na promjenu postavki u internet pretraživaču, blokiranje ili ograničavanje kolačića koji mogu spremati podatke o korisniku interneta bez njegovog izričitog pristanka i, prema tome, mogu se kasnije koristiti bez da korisnik interneta to zna.

E4: Da li ste zabrinuti zbog bilježenja vaših mrežnih aktivnosti kako bi vam bile isporučene ciljane reklame? (optional)

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, 1 opcija B1]] [

Tip: potreban je jedan jedini odgovor, označite samo jednu (Da, vrlo zabrinuto; Da, nekako zabrinuto; Ne, nisam zabrinut)]

Pitanje se odnosi na zabrinutost korisnika interneta u vezi sa njihovim praćenjem korištenja interneta s ciljem da im se omogući oglas na osnovu radnji koje su učinili na internetu.

E5: Koristite li softver koji ograničava mogućnost praćenja vaših aktivnosti na internetu na bilo kojem svom uređaju?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, 1 opcija B1]]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne); filter pitanje]

Pitanje se odnosi na korištenje softvera kako bi se izbjeglo da se web stranice koje su posjetili, sadržaj koji su korisnici interneta pregledavali i ostale radnje koje su učinjene putem interneta ne prate.

Modul F: Povjerenje, sigurnost i privatnost

Statistička jedinica: pojedinci

Bilješka: Od 2020. godine referentni period modula promijenjen je u 3 mjeseca kako bi se uskladilo s referentnim periodom modula e-trgovine.

F1: Da li koristili sljedeće postupke identifikacije za pristup mrežnim uslugama putem web stranica ili aplikacija (npr. e-pošta, računi na društvenim mrežama, internet bankarstvo, javne usluge, naručivanje ili kupovina robe ili usluga na mreži) u posljednja 3 mjeseca?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Većina internet usluga traži od pojedinaca da potvrde svoj identitet. Neke usluge zahtijevaju jake elektronske procedure za autentifikaciju, kao što je token, kartica, postupak koji uključuje mobilni telefon (kod primljen putem poruke) ili drugi ID. Jednostavno prijavljivanje i lozinka za online uslugu ne smatraju se jakom autentičnošću.

Upotreba takvih postupaka elektronske identifikacije za sve vrste elektronskih usluga, uključujući i javne usluge, je u okviru pitanja. Svaka vrsta online usluga je uključena, kako javna, tako i privatna / komercijalna, gdje se osoba treba identificirati sa nekom vrstom procedure. Takođe je uključena i elektronska trgovina. Također, vrste postupaka elektronske identifikacije su u opsegu, bez obzira da li ih je pružila javna institucija ili komercijalna kompanija jedan. Procedure za elektronsku identifikaciju mogu biti jednostavna prijava i lozinka ili neke naprednije mjere. Cilj ovog pitanja je da se razlikuju osobe koje koriste neke jake postupke elektronske identifikacije (eID) za identifikaciju prilikom korištenja online usluga.

a) Jednostavna prijava sa korisničkim imenom i lozinkom

Ova se opcija odnosi na slučajeve kada korisnik interneta koristi jednostavnu prijavu s korisničkim imenom i lozinkom kao način identifikacije prilikom korištenja mrežnih usluga, npr. za pristup svom računu e-pošte, profilu na društvenim mrežama itd.

b) Prijava na društvene mreže koja se koristi za ostale usluge

Ova se opcija odnosi na slučajeve kada korisnik interneta koristi svoju prijavu na društvenim mrežama (društveno umrežavanje) kao način identifikacije prilikom korištenja internet usluge.

c) sigurnosni token

Ova se opcija odnosi na slučajeve kada internet korisnik koristi sigurnosni token kao način identifikacije prilikom korištenja internet usluga. Sigurnosni tokovi se koriste za dokazivanje identiteta elektronskim putem (kao u slučajevima kada korisnik pokušava da pristupi svom bankovnom računu). Token se koristi pored ili umesto lozinke da bi se dokazao da je klijent onaj kome tvrde da token djeluje kao elektronski ključ za pristup nečemu. Često je mali uređaj sa nekim mogućnostima prikaza slučajno generisane jednokratne lozinke, koja je tada potrebno unijeti da pristupi online servisu.

d) Elektronski identifikacijski certifikat ili kartica koja se koristi, na primjer, s čitačem kartica ili s aplikacijom

Opcija se odnosi na slučajeve kada internet korisnik koristi elektronske identifikacijske potvrde ili kartice koje se koriste s čitačem kartica kao način identifikacije prilikom korištenja internet usluge. Elektronska identifikaciona kartica koja se koristi sa čitačem kartica predstavlja digitalni certifikat u obliku kartice za koju je

potrebno imati poseban čitač kartica koji je povezan sa njegovim računarom kako bi mogao da potvrdi autentičnost svog identiteta prilikom korištenja nekih online usluga. "Certifikat za elektronsku identifikaciju" funkcioniše prilično slično elektronskoj identifikacionoj kartici koja se koristi sa čitačem kartica, međutim ona nije u obliku kartice, već je digitalna i čuva se negdje na svom uređaju (npr. Računaru) i kad god osoba mora potvrditi svoj identitet na mreži, on se "čita" sa njegovog / njenog uređaja.

e) postupak koji uključuje vaš mobilni telefon (kôd primljen putem poruke)

Ova se opcija odnosi na slučajeve kada internet korisnik koristi postupak identifikacije koji uključuje njihov mobilni telefon, a na koji se šalje poruka s nasumično generiranim kodom za jednokratnu upotrebu koji se unosi kao način identifikacije prilikom korištenja internet usluge.

f) lista za pojedinačnu upotrebu PIN kodova (dodajte nacionalni primjer ili objašnjenje - plastična kartica sa šiframa, šifre, itd.) ili nasumičnim znakovima lozinke

Ova se opcija odnosi na slučaj kada internet korisnik koristi popis koda PIN-a za jednu upotrebu ili listu sa slučajnim znakovima kao lozinku kao način identifikacije prilikom korištenja internet usluge. Jedna lista pin koda je lista pin kodova koji su numerisani od 1 do n (broj kodova na listi). Kada internet korisnik pokušava potvrditi svoj identitet za pristup internet usluzi, od njega se traži da unese nasumično odabrani pin kod s te liste. Spisak kodova može biti u fizičkom obliku, npr. papir koji vam šalje banka ili drugi provajder usluga. Ali kada se pristupa servisu, digitalno se unosi. Svaki pin kod sa liste se koristi samo jednom. Takva lista kodova može biti na plastičnoj kartici ili na papiru. Kada osoba koristi neku online uslugu i mora da potvrdi vaš identitet na mreži, on / ona obično prima informacije (tekstualnom porukom ili se prikazuje negdje na web lokaciji koju koristi) koji kôd će koristiti. I onda osoba bira naznačenu šifru (može biti na grebačkoj kartici, pa će možda biti potrebno da ga otkrije) i unosom izabranog koda njegov identitet se autentifikuje. Kodovi se mogu koristiti u nekom nasumičnom redoslijedu ili po naredbi na kojoj su navedeni, ali svaki kod se može koristiti samo jednom. Kada se koriste svi kodovi sa liste (kartica ili papir), osoba dobija novu listu kodova. Uobičajeno se koristi u online bankarstvu.

Slučajni znakovi lozinke predstavljaju drugu vrstu jake procedure identifikacije, gdje ispitanik ima fiksnu lozinku za pristup online usluzi, ali svaki put kada se pokušava prijaviti u tu uslugu, od njega se traži da osigura slučajno izabrane znakove to je fiksna lozinka. Na primjer, osoba ima lozinku od 15 karaktera (slova / brojevi / posebne znakove) i od nje se traži da uđe u drugi, peti, šesti, deseti i trinaesti karakter. Svaki put kada se prijavljuju u uslugu konfiguracija potrebnih znakova je drugačija.

g) drugi postupak elektronske identifikacije

h) Nisam koristio nikakvu proceduru elektronske identifikacije (**opciono**)

F2: Da li koristite pametni telefon u privatne svrhe?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca, npr. 1st opcija B1]]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne); filter pitanje]

Pitanje filtera.

F3: Da li vaš pametni telefon ima neku vrstu sigurnosnog softvera ili servisa kao što su antivirus, antispam ili zaštitni zid?

[Obim: pojedinci koji su koristili pametni telefon u posljednja 3 mjeseca, F2 " da]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje se]

Zbog povećanog korištenja interneta na pametnim telefonima, postoji jaka potreba za mjerenjem svjesti o sigurnosti i privatnosti korisnika smartfona, iskustvima sigurnosnih problema i sposobnostima pojedinaca za zaštitu njihovih ličnih informacija (npr. lokalizacija, lista kontakata) dok koriste internet na pametnim telefonima. Cilj ovog pitanja je mjeriti u kojoj mjeri ispitanici su preduzeli mjere predostrožnosti i primijenili preventivne tehnologije kako bi zaštitili svoje pametne telefone i podatke na njima.

Obim pitanja je ograničen samo na pametne telefone. Razlog za to je što je korištenje interneta putem smart telefona postalo veoma popularno, bilo da se aktivno gleda na internet ili na neki pasivan način korištenjem aplikacija koje pokreću internet. Zbog toga se povećao rizik od pada sistema smart telefona zbog neke vrstu malvera.

Ponekad je sigurnosni paket uključen u operativni sistem pametnog telefona. Dostupni su drugi sigurnosni softver ili usluge koje se mogu instalirati na pametnom telefonu ili se mogu aktivirati pretplatom. Firewall, antivirus i anti-spam se mogu posmatrati kao standardni sigurnosni proizvodi.

Antivirusni softver ili usluga je dizajniran da se bori protiv širokog spektra tretmana, uključujući crve, phishing napade, trojanske konje i druge zlonamjerne programe. Skenira datoteke za infekciju koristeći rječnik i identifikuje sumnjivo ponašanje iz bilo kog instaliranog softvera.

a) Da, automatski instaliran ili osiguran operativnim sistemom

Ova opcija odgovora odnosi se na slučajeve kada je sigurnosni softver ili usluga automatski instaliran ili osiguran operativnim sistemom.

b) Da, instalirao sam ga ili pretplatio na njega ili je neko drugi to uradio

Ova se opcija odnosi na slučajeve aktivnijeg ponašanja kada je korisnik pametnog telefona instalirao sigurnosni softver / uslugu ili se pretplatio na uslugu ili tražio da netko drugi to učini umjesto njih. Opcija odgovora obuhvata svaku vrstu sigurnosnog softvera / servisa kao što su antivirus, antispam ili zaštitni zid, uključujući pretplatu na sigurnosnu službu kao uslugu oblaka. Ključna razlika je u tome što je ispitanik odlučio instalirati / pretplatiti se na zaštitni softver ili sam servisirati ili je zatražio od nekoga da to učini za njih (tako da nije instaliran / uključen automatski sa uređajem ili drugim servisom).

Slučajevi u kojima je softver za sigurnost ili usluga opciono dostavljen u paketu sa nekom drugom uslugom i moguće je da ispitanik odluči da li da se instalira / pretvori na njega, a ako je ispitanik odlučio da ga instalira ili pretplaćuje, takođe su uključeni u opseg ove opcije odgovora.

c) Ne

d) Ne znam

F4: Da li ste ikada izgubili informacije, dokumente, slike ili druge podatke na vašem pametnom telefonu kao rezultat virusa ili drugih neprijateljskih vrsta programa?

[Obim: pojedinci koji su koristili pametni telefon u posljednja 3 mjeseca, "da" da bi ispitivali F2]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; binarni (Da ne) + Ne znam; filter pitanje]

Pitanje se odnosi na otkrivanje je li korisnik pametnog telefona izgubio bilo kakvu vrstu podataka zbog neprijateljskog programa koji je zarazio njegov / njen pametni telefon. Kao što se kaže u pitanju, sve vrste podataka su u sklopu ovog pitanja sve dok su izgubljene zbog virusa ili drugih neprijateljskih programa.

a) Da

b) Ne

c) Ne znam

F5: Kada koristite ili instalirate aplikaciju (aplikaciju) na pametnom telefonu, da li ste ograničili ili odbili pristup vašim ličnim podacima (npr. vaša lokacija, lista kontakata)?

[Obim: pojedinci koji su koristili pametni telefon u posljednja 3 mjeseca, " da " da bi ispitivali F2]

[Tip: potreban je jedan odgovor, tj. označite samo jednu; filter pitanje]

Cilj ovog pitanja je mjeriti do koje mjere ispitanici štite svoju privatnost kada koriste svoje pametne telefone. Ponekad, kada je aplikacija instalirana na pametnom telefonu, moguće je upravljati podešavanjem aplikacije kako bi se utvrdilo da li ispitanici dozvoljavaju aplikaciji da ima pristup njegovim / njenim ličnim podacima, kao što su geografska lokacija, lista kontakata, pristup na fotografije, itd.

Ograničavanje se može odnositi na slučajeve kada korisnik pametnog telefona može ograničiti pristup aplikaciji samo kad korisnik pametnog telefona koristi aplikaciju ili kada može ograničiti pristup nekim podacima, ali ne svim.

a) Da bar jednom

b) Ne

Ova opcija odnosi se na slučajeve kada korisnik pametnog telefona nije ograničio ili odbio pristup svojim ličnim podacima, iako je znao da je to moguće.

c) Nisam znao da je to moguće

To se odnosi na slučajeve kada korisnik pametnog telefona nije znao da su takva ograničenja ili odbijanja moguća prilikom korištenja ili instaliranja aplikacija.

d) Nije primjenjivo (ne koristim aplikacije)

Modul Z: Internet stvari

Statistička jedinica: pojedinci

Ovaj novi modul uključuje skup pitanja o internetu stvari (IoT)⁴. Na osnovu postojećih komunikacijskih tehnologija poput interneta, IoT predstavlja sljedeći korak prema digitalizaciji gdje se svi objekti i ljudi mogu međusobno povezani komunikacijskim mrežama, u privatnim, javnim i industrijskim prostorima te izvještava o svom statusu i / ili o statusu okolne sredine.

U svom je području modul ograničen na pojedinačnu upotrebu IoT rješenja u privatnom životu. To se uglavnom odnosi na prihvaćanje rješenja za automatizaciju kod kuće (domotike), ali i upotrebu nosivih uređaja, e-zdravstvenih rješenja ili automobila s ugrađenom bežičnom vezom. IoT rješenja mogu se povezati s npr. drugim uređajima ili sistemima putem interneta (putem mobilne internet veze, WiFi) ili putem Bluetooth-a.

Potrebno je naglasiti da upotreba pametnih telefona, tableta, prijenosnih računara ili stolnih računala nije cilj mjerenja provedenog u ovom modulu, kada ti uređaji služe samo pristupu internetu, a ne kontrolišu IoT uređaj.

Z1: Da li ste neki od sljedećih uređaja ili sistema povezani s internetom koristili u privatne svrhe?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje]

a) Termostat povezan sa internetom, pomoćni mjerač, svjetla, dodaci ili druga rješenja povezana sa internetom za upravljanje energijom za vaš dom

Ova opcija odgovora uključuje upotrebu (kako daljinskih tako i lokalnih) uređaja povezanih s internetom za upravljanje energijom u kući ispitanika. Ta rješenja obuhvaćaju sljedeće pametne uređaje ili sisteme povezane s internetom: termostate, komunalna brojlara, svjetla, dodatke, energetske ploče, sisteme za navodnjavanje vrta itd. Rješenja za pametne kuće poput povezanih prozora ili zavjesa na prozorima integrisanih u sistem čiji je cilj optimizacija potrošnje energije također su obuhvaćena ovom opcijom odgovora.

b) Kućni alarmni sistem povezan sa internetom, detektor dima, sigurnosne kamere, brave na vratima ili druga sigurnosna rješenja povezana sa internetom za vaš dom

Ova opcija odgovora uključuje upotrebu (kako daljinskih tako i lokalnih) uređaja povezanih s internetom osiguravanjem koji osiguravaju sigurnost u kući ispitanika. Oni između ostalog uključuju sljedeće pametne uređaje / sisteme povezane na internet: kućni alarmni uređaji, detektori dima, sigurnosne kamere, brave na vratima, zvona na vratima, povezani prozori ili prodavaonice, detektori propuštanja, podovi senzora itd.

c) Kućni aparati povezani sa internetom, poput vakumskih robota (usisivača), frižidera, pećnica, aparatima za kafu

Ova opcija odgovora obuhvaća sve vrste velikih i malih uređaja koji su povezani na internet. Oba kućna aparata (npr. povezani robotski usisivači, hladnjaci, pećnice, mašine za pranje posuđa, aparati za kafu, roboti za kuhanje, mašine za pranje veša) i oprema za vrt (npr. povezane kosilice za travu) koja se koriste u kući ispitanika.

⁴ Službena definicija IERC / ITU-a kaže da je IoT "dinamična globalna mrežna infrastruktura sa mogućnostima samokonfiguriranja zasnovanim na standardnim i interoperabilnim komunikacijskim protokolima u kojima fizičke i virtualne" stvari "imaju identitete, fizičke atribute i virtualne ličnosti i koriste inteligentne interfejse i neprimjetno su integrirane u informacijsku mrežu." Dostupno na: http://www.internet-of-things-research.eu/about_iiot.htm

d) Virtualni asistent u obliku pametnog zvučnika ili aplikacije, poput Google Home, Amazon Alexa / Echo / Computer, Google Assistant, Siri, Cortana, Bixby

Virtualni asistent⁵ (ili inteligentni lični asistent) je softver koji može obavljati zadatke ili usluge za pojedinca na osnovu verbalnih naredbi. Neki virtualni asistenti mogu interpretirati ljudski govor i reagovati sintetiziranim glasovima. Korisnici također mogu postavljati pitanja svojim pomoćnicima, kontrolisati uređaje za kućnu automatizaciju i reprodukciju medija putem glasa i upravljati drugim osnovnim zadacima poput e-pošte, liste obaveza i kalendara verbalnim naredbama.

Virtualni asistenti se mogu integrisati u brojne potpore. Upotreba sljedećeg obuhvaćena je ovom opcijom odgovora:

- Virtualni asistenti u obliku pametnih zvučnika kao što su Amazon Alexa / Echo / Computer, Google Home, Apple HomePod;
- Virtualni pomoćnici ugrađeni u mobilni ili desktop operativni sistem koji su dostupni u obliku aplikacije (npr. Siri, Blackberry Assistant, Cortana);
- Virtualni pomoćnici ugrađeni u pametni telefon nezavisno o operativnom sistemu (npr. Bixby);
- Virtualni asistenti ugrađeni u uređaje, automobile (npr. Echo Auto), nosive tehnologije.

Upotreba virtualnih pomoćnika kao dijela pametne ponude za život i zabavu od pružaoca telekomunikacijskih usluga, pri čemu korisnici mogu upravljati sadržajem TradeCast (TC) i pametnim kućnim uređajima s jednog mjesta, koristeći glasovne naredbe, također je obuhvaćena ovom opcijom odgovora.

Pitanje istražuje upotrebu virtualnih pomoćnika kod kuće i izvan kuće kod ispitanika. Ono što je u domenu upotrebe je upotreba predmeta koji pripadaju ispitanicima (za virtualne pomoćnike, kada su dostupni na pametnom telefonu ispitanika) ili njegovom domaćinstvu (za virtualne pomoćnike u obliku pametnog zvučnika, koji se koriste ili kod kuće ili za primjer u privatnom automobilu).

e) nisam koristio nijedno od navedenog

samorazumljivo.

Z2: Koji su bili razlozi da nijedan od spomenutih uređaja ili sistema povezanih s internetom ne koristite u privatne svrhe?

[Obim: pojedinci koji su koristili internet u posljednja 3 mjeseca, tj. 1 opcija u B1 i "Da" za odgovor na e) u Z1]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se primjenjuje ili samo a)]

Informacije o barijerama a vezi povezivanja uređaja ili sistema na internet važne su za kreatore politika da donose informativne odluke u vezi s razvojnim programima IoT-a. Pitanja se postavljaju onima ispitanicima koji nikada nisu koristili internet ili pametna rješenja za domaćinstvo (za upravljanje energijom, sigurnošću, kućanskim aparatima) ili virtualnim pomoćnicima.

a) Nisam znao da takvi uređaji ili sistemi postoje

samorazumljivo.

Ispitanici koji nisu upoznati s takvim uređajima ili sistemima, usmjeravaju se na pitanja Z3. Kako nisu svjesni svog postojanja, nemaju informaciju koliko košta takav uređaj ili sisteme, koliko su kompatibilni s drugim uređajima itd.

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Virtual_assistant

b) Nisam imao potrebu koristiti ove uređaje / sisteme povezane na internet

samorazumljivo.

c) Troškovi previsoki

samorazumljivo.

d) Nedostatak kompatibilnosti s drugim uređajima ili sistemima

Ova opcija odgovora ima za cilj da ispita da li je bilo koji od uređaja ili sistema navedenih u prethodnom pitanju ispitanik ne koristio zbog problema sa kompatibilnošću. Zaista se može dogoditi da uređaj / sistem predstavljen na tržištu neće biti kompatibilan s drugom kućnom opremom koju je ispitanik već koristio. To može biti prepreka pojedincima da razviju svoj ekosistem pametnih kuća.

e) Nedostatak vještine za upotrebu tih uređaja ili sistema

samorazumljivo.

f) Zabrinutost zbog privatnosti i zaštite osobnih podataka o meni generirana tim uređajima ili sistemima
Razlika u opsegu tri stavke (f, g, h) ovisi o težini štete nanesejoj ispitaniku (prelazeći od kršenja "zaštite podataka" do "sigurnosnih pitanja" prevedenih u fizičku štetu / zdravstveni problem).

Tačka f) važna je za politike zaštite podataka, u odnosu na Opću uredbu o zaštiti podataka, ali također potencijalno i zakonodavstvo o privatnosti i e-privatnosti. Obuhvaća pitanja koja se odnose na zaštitu podataka i privatnost podataka.

g) Zabrinutost za sigurnost (npr. da će uređaj ili sistem biti hakiran)

Opcija g) važna je zbog potrebe za podacima o tome kako se ispitanici osjećaju u vezi sa sigurnosnim pitanjima koja se odnose na IoT (npr. da se uređaj može hakirati). Podaci "hakirani" mogu se izmijeniti, što uzrokuje probleme. Međutim, "sigurnosna pitanja" razlikuju se od "sigurnosnih pitanja", jer sigurnosna pitanja ne rezultiraju fizičkim oštećenjem osobe ili drugih predmeta.

h) Zabrinutost za sigurnost ili zdravlje (npr. da upotreba uređaja ili sistema može dovesti do nesreće, povrede ili zdravstvenog problema)

Opcija h) Pitanja sigurnosti i zdravlja: ova opcija bavi se zabrinutošću zbog činjenice da bi predmetni IoT uređaj mogao nanijeti „fizičku štetu“ pojedincu ili drugom uređaju. Na primjer, hakirani automobil može udariti u zid što bi predstavljalo "pitanje sigurnosti". Kako takvi uređaji, prema mišljenju ispitanika, mogu postati opasni iz razloga osim hakiranja, npr. zato što je softver neispravan, nema internet veze ili sam uređaj može biti štetan (npr. zbog izlaganja elektromagnetskim poljima koja mogu potencijalno uzrokovati zdravlje i probleme).

i) Ostali razlozi

samorazumljivo.

Z3: Da li ste koristili internet na bilo kojem od sljedećih uređaja u vašem domu u privatne svrhe?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se]

a) TV povezan sa internetom

Upotreba svih vrsta televizora povezanih s internetom je u dometu, pametni televizor ili drugi manje napredni povezani televizori, uključujući situacije u kojima je TV uređaj povezan na mrežu putem Chromecasta.

b) Igraća konzola povezana s internetom

Upotreba svih vrsta internet konzola za igre je u dometu (npr. Wii U, PlayStation 4, Xbox One, Nintendo Switch).

Igranje na mobilnim telefonima, tabletima ili laptopima nije u opsegu ove mogućnosti odgovora.

c) Kućni audio sistem povezan sa internetom, pametni zvučnici

Upotreba svih vrsta kućnih audio sistema i pametnih zvučnika je u dometu, uključujući osnovne zvučnike koji se mogu povezati putem za npr. Bluetooth.

Z4: Da li ste koristili bilo koji od sljedećih uređaja povezanih sa internetom u privatne svrhe?

Obim: osobe koje su koristile internet u posljednja 3 mjeseca (1 opcija u B1)]

[Tip: dozvoljeno je više odgovora, tj. označite sve što se]

Pametni sat, fitness traka, povezane naočale ili slušalice, sigurnosne narukvice, dodaci za internet, pametna odjeća ili obuća

Ova opcija odgovora istražuje je li ispitanik ikada koristio bilo koji od pametni uređaji povezani s internetom koji dostupan na tržištu. Oni uključuju:

Pametni satovi i fitness trake - pametni sat je nosivi računar u obliku ručnog sata. Omogućava lokalni interfejs osjetljiv na dodir za svakodnevno korištenje, dok povezana aplikacija za pametne telefone omogućava upravljanje i telemetriju (poput dugoročnog biomonitoringa). Zavisno o modelu, uređaj može imati takve funkcionalnosti kao što su: digitalno prikazivanje vremena, funkcionirati kao prenosivi medijski playeri, omogućiti biomonitoring, GPS lokaciju, osigurati povezanost s drugim uređajima, funkcionirati kao fitness tracker itd.

Apple Watch Series 1 do 4, FitBit, Fossil Q, LG Watch, Samsung Gear (različiti modeli), Sony Smart Watch samo su neki primjeri marki tih nosivih uređaja.

Naočare ili slušalice povezane - ova opcija pokriva sve vrste virtualne stvarnosti (VR) i slušalice povećane stvarnosti (AR) i bežične slušalice. Bežične slušalice poput Galaxy Buds i Apple AirPods takođe bi trebale biti uključene u ovu opciju odgovora.

Sigurnosni lokatori - Sigurnosni pratioci su mali uređaji s GPS lokacijom koji omogućuju praćenje položaja nekoga ili nečega. Pomoću njih se mogu pronaći na primjer djeca, starija rodbina ispitanika ili stvari ispitanika (npr. paket vreća u slučaju krađe). Također se mogu koristiti za lociranje kućnih ljubimaca. Sve su upotrebe slučajeva obuhvaćene ovom opcijom odgovora.

Pribor, odjeća ili obuća povezana s internetom - Pribor koji je spojen putem interneta uključuje predmete poput nakita povezanog s internetom (npr. narukvice ili prstenovi s funkcionalnostima sličnim onima na pametnom satu).

Smartfoni se ponekad mogu shvatiti kao povezani dodaci. Kako god, upotreba pametnih telefona ili drugih malih prenosivih računara ako nisu povezani sa drugim nošenim uređajem (ili internetskim komadom odjeće) NIJE u okviru ove opcije odgovora.

b) Uređaji povezani s internetom za nadgledanje krvnog pritiska, nivo šećera, tjelesne težine (npr. pametne vage) ili drugi uređaji povezani s internetom za zdravstvenu ili medicinsku njegu

Ova opcija se odnosi na upotrebu uređaja povezanih s internetom za zdravlje. Oni uključuju rješenja poput internet uređaja za praćenje krvnog pritiska, nivoa šećera, tjelesne težine, osiguravanje bolje re-edukacije i druge slične uređaje. Ti bi uređaji većinu vremena bili povezani sa aplikacijama za pametne telefone korisnika i slali informacije koje liječnik može pročitati. Ovdje bi trebala biti svrstana i upotreba humanitarnih robota za pomoć starim licima ili hendikepiranoj djeci. Ovdje bi trebala biti svrstana i upotreba povezanih četkica za zube.

c) Igračke povezane s internetom, poput igračkaka robota (uključujući i obrazovne) ili lutke

Razlozi za uključivanje ove opcije odgovora su zabrinutosti u vezi sa sigurnošću djece u kontekstu upotrebe IT tehnologija. Neka su istraživanja pokazala da se interaktivne lutke ili roboti mogu lako hakirati, što je omogućilo da se stranci uključe u "razgovore" s djecom zahvaljujući ugrađenim mikrofonima i tehnologijama za prepoznavanje govora.

Shodno tome, svrha ove opcije odgovora je identificirati koliko je učestalo korištenje IoT uređaja za manju djecu na nivo EU. Opseg mogućnosti odgovora stoga je sužen na IoT igračke za manju djecu. Upotreba dronova ili tableta povezanih s internetom za djecu s obrazovnim ili igračkim sadržajem nije u sklopu ove mogućnosti odgovora.

d) Automobil s ugrađenom bežičnom internetskom vezom

Ovaj predmet istražuje je li ispitanik ikada koristio automobil s ugrađenom bežičnom vezom u privatne svrhe. U vozilima ove vrste povezanosti treba široko razumjeti da se zasnivaju na: - Wi-Fi pristupu iz sigurnosnih razloga; -

Mobilni pristup radi sigurnosti i šire (npr. navigacija, informacije o zabavi). Omogućuje takve funkcije⁶ kao:

- upravljanje mobilnošću (npr. trenutne informacije o saobraćaju, pomoć na parkiranju, optimizovana potrošnja goriva);
- trgovina (kupovina robe i usluga dok ste u pokretu);
- upravljanje i sigurnost vozila (npr. podsjetnici o stanju vozila i servisu, daljinski rad, prijenos podataka o upotrebi);
- infotainment (npr. interfejs sa pametnim telefonom, WLAN hotspot, muzika, video, internet, društveni mediji, mobilna office);
- pomoć vozaču - djelomična ili potpuno automatska vožnja;
- rješenja za otkrivanje umora, automatsko prilagođavanje okoline kako bi vozači bili obazrivi, medicinska pomoć itd.

Automobil se može smatrati povezanim ako je neka od gore navedenih funkcija dostupna zahvaljujući ugrađenom sistemu u vozilo. U slučaju da se sličnoj usluzi pristupa povezivanjem pametnog telefona putem Bluetooth-a i upotrebom na samom pametnom telefonu, to nije u okviru ove mogućnosti odgovora.

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Connected_car

Modul G: Socio-demografske karakteristike pozadine

[**Obim:** sva domaćinstva / svi pojedinci]

[**Tip:** G2, G5, G6, G10, G11: potreban je jedan odgovor, tj. *označite samo jednu*; G1, G12, G13, G14: kvantitativni; G3, G4, G7, G8, G9: otvoreno pitanje, odnosno potreban opis (ili kodiran od strane anketara)]

Ovaj se modul ne fokusira na varijable studije vezane za ICT, već na pozadinske varijable kako bi rezultate na varijable studije stavio u perspektivu. Ove pozadinske varijable bi trebalo da omoguće povezivanje ishoda istraživanja sa sociološkim, demografskim i ekonomskim pozadinom posmatranih statističkih jedinica.

Od ankete za 2012. godinu dalje, socio-demografske karakteristike pozadine sve odražavaju dogovorene osnovne društvene promenljive koje treba uključiti u sve socijalne ankete Eurostata. Prethodne izborne varijable na bračnom statusu preskočene su u anketama 2015., 2016., 2018. i 2019. godine.

U modelnom upitniku, ovaj modul se ubacuje na kraju istraživanja. To je bio proizvoljan izbor, modul takođe može biti polazna tačka za anketu (u većini slučajeva, informacije će djelimično biti dostupne iz drugih izvora, npr. Registri ili istraživanje koje uključuju pitanja korištenja ICT-a).

Na pitanja o starosti (G1), polu (G2), zemlji rođenja (G3), zemlji državljanstva (G4), obrazovnom postizanju (G5), situaciji zaposlenja (G6) i zanimanju (G7) treba odgovoriti pojedinac (i) koji su (bili) izabrani unutar domaćinstva.

Pitanja o regionima prebivališta (G8, G9), geografskom položaju (G10) i tipu lokaliteta (G11) odnose se na domaćinstvo, ali odgovor na nivou domaćinstva treba da bude u skladu sa individualnim nivoom, kako su pojedinci dio domaćinstva. Obično ove dvije varijable ne moraju biti usmjerene prema ispitanicima jer NSI mogu izvući informacije na osnovu adrese domaćinstva.

Pitanja o sastavu domaćinstva (G12, G13) i prihoda domaćinstva (G14) se naravno odnose na nivo domaćinstva.

G1: Dob

Podaci koji se prenose Eurostat-u razdvojeni su prema starosnoj grupi. Da li je godina rođenja ili datum rođenja ili starost prikupljena, relativno je nebitna. U poštanskom istraživanju, NSI bi mogla jednostavno da traži od ispitanika da označe odgovarajuću starosnu grupu. Međutim, u većini slučajeva, ove informacije će biti dostupne iz okvira uzorkovanja (npr. registar stanovništva).

Bez obzira na to da li je referentna tačka starost tokom intervjua, odnosno starost tokom referentnog perioda, ne očekuje značajan uticaj na rezultate i uporedivost.

G2: Spol

samorazumljivo. Kodirani su samo žene i muškarci (ne interseksualno).

U slučaju da nacionalno zakonodavstvo zahtijeva treću kategoriju (npr. Njemačka: „raznoliko“), ovakav odgovor treba na odgovarajući način ponovno kodirati samo žene ili muškarce (npr. korištenjem imena i drugih pomoćnih varijabli).

G3: Zemlja rođenja

Država rođenja pojedinca treba biti šifrovana prema sljedećim kategorijama:

Rođena ili rođena u inostranstvu.

Rođeni u inostranstvu: rođen u drugoj državi članici EU ili rođen u državi izvan EU. U 2019. godini Ujedinjeno Kraljevstvo ne bi trebalo smatrati državom EU.

G4: Država državljanstva

Državljanstvo pojedinca treba biti šifrovano prema sljedećim kategorijama:

1. nacionalni, ili 2. nenacionalni.

To znači da pojedinac ima ili nema državljanstvo države izvještaja.

Za nenacionalne: državljane druge države članice EU ili državljanke države izvan EU. U 2019. godini Ujedinjeno Kraljevstvo ne bi trebalo smatrati državom EU.

Više informacija o pozadinskim varijablama H3 i H4 (obavezno od 2011. godine) možete naći u Izvještaju o osnovnim socijalnim promjenljivama ⁷.

U slučaju dvojnog ili višestrukog državljanstva, treba koristiti sljedeći pristup:

1. Ako osoba ima državljanstvo zemlje uobičajenog boravka, obično se evidentira u istraživanju sa prvim prioritetom.

2. Ako nijedno državljanstvo nije u državi prebivališta, prioritet ima i državljanstvo EU-a.

3. U drugim slučajevima osoba može izabrati koja zemlja državljanstva će biti zabilježena u istraživanju.

G5: Nivo obrazovnog nivoa

Stepen obrazovnog nivoa pojedinca je najviši ISCED nivo uspješno završen, uspješan završetak obrazovnog programa potvrđen priznatim kvalifikacijama (ili akreditacijom), odnosno kvalifikacije koju zvanično priznaju nadležni nacionalni obrazovni organi.

Izraz 'uspješno završen nivo' mora biti povezan sa dobijanjem sertifikata (kvalifikacije). Eurostat preporučuje svim istraživanjima u domaćinstvima da koriste "diplomski pristup" pri prikupljanju podataka o obrazovnom nivou, npr. pitati o dobijenoj diplomi. U slučajevima kada nema certifikacije (npr. u osnovnom obrazovanju), uspješno završavanje mora biti povezano sa punim prisustvom ili stečenim nadležnostima za pristup višem nivou. Osobe koje nisu završile studije (napuštene) treba da budu kodirane prema najvišem nivou koji su uspješno završili.

U cilju dobijanja uporedivih informacija za različite zemlje, nivoi obrazovanja su povezani sa UNESCO-ovom Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja - **od 2014. godine ISCED 2011 će se implementirati u svim istraživanjima EU.**

Za detaljne informacije i savjete, **Operativni priručnik ISCED 2011** (Uputstvo za klasifikaciju nacionalnih obrazovnih programa i srodnih kvalifikacija) treba koristiti:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-06-14-246>

Detaljan opis klasifikacije dostupan je i na sajtu UNESCO Instituta za statistiku:

⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/c9df3412-21d8-4ef6-9312-fd68a9ff0c9e>

<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf>

U svrhu poštivanja osnovnih varijabli za socijalne ankete Eurostata, podaci o nivou obrazovnog nivoa trebaju se prenijeti prema ISCED 2011 kodovima: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8:

- 0 - Bez obrazovanja ili 4 godine osnovne škole**
- 1 - Osnovno obrazovanje**
- 2 - Niže srednje obrazovanje**
- 3 - Srednje obrazovanje**
- 4 - Više srednjoškolsko obrazovanje, ali ne visoko**
- 5- Kratki ciklus visokog obrazovanja**
- 6 - Bachelor ili ekvivalentni nivo**
- 7 - Master ili ekvivalentni nivo**
- 8 - Doktorski ili ekvivalentni nivo**

Glavni alat koji će se koristiti za kodiranje obrazovnog postignuća Da nacionalno ISCED integrirano mapiranje (pripremljeni u svakoj zemlji po statističkim studijama). Ovo mapiranje klasifikuje u ISCED-u sve nacionalne obrazovne programe i formalne kvalifikacije (obrazovanje).

Za sva pitanja vezana za mjerenje stepena obrazovanja prema ISCED 2011, molimo vas da pogledate metodološke smernice koje su dostupne na:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-06-14-246>

G6: Stanje zaposlenosti

Anketa u prošlosti uvijek nije sadržavala određena brojna detaljna pitanja za procjenu stanja zaposlenosti pojedinca ili statusa rada. Ova varijabla je bila i više je vezana za pitanje LFS-a *samoprogllašeni radni status* kao što je preporučeno u Smjernicama o osnovnim društvenim varijablama (CSV) (nego na detaljnim pitanjima o statusu ILO-a) gdje ispitanik daje samopodobu u vezi s njegovim / njenim aktivnostima. Pored toga, situacija zapošljavanja uključuje i osnovnu varijablu *Status u zaposlenju (neobavezne varijable samozaposlene, zaposleni, zaposleni sa stalnim poslom ili ugovor o neograničenom trajanju ili privremenim radom ili ugovorom o ograničenom trajanju)*.

Varijable u situaciji zapošljavanja su proširene od 2012. godine, koje pokrivaju i sve ostale varijable Eurostatove osnovne društvene varijable, koje su saglasili direktori socijalne statistike, barem sa fakultativnim statusom koji je vidljiv u upitniku modela.

Za dalje upućivanje i objašnjenja o svim varijablama, pogledajte ažurirane **CSV dokument**:

<https://circabc.europa.eu/w/browse/c9df3412-21d8-4ef6-9312-fd68a9ff0c9e>

ili provjerite dokument u sljedećem folderu Circabc:

Europa> Evropska komisija> CIRCABC> Eurostat> EMIS aneksi>

Biblioteka> podaci _- baza podataka> tema_3 _- popul> isoc> metodološki_informati

Dole navedena objašnjenja su uključena u prethodne priručnike i drže se u slučaju potrebe. Koncepti i definicije koje se koriste su zasnovane na onima koji se koriste u Eurostatovoj statistici tržišta rada i preporučuje Međunarodna organizacija rada (ILO).

Zaposlen

Zaposleni se definišu kao osobe koje rade, po dogovoru, za javnog ili privatnog poslodavca i koje primaju kompenzaciju u vidu zarada, plaća, naknada, gratuiteta, plaćanja po rezultatima ili plaćanja u naturi; bez obzira na broj ili radno vrijeme (puno radno vrijeme ili skraćeno radno vrijeme) i trajanje ugovora (fiksni ili neodređeni).

Ova kategorija uključuje neregistrovane pripadnike oružanih snaga, pripravnike ili pripravnike koji primaju naknadu, sezonski radnici i štrajkače.

Ova kategorija ne uključuje dobrovoljne radnike i porodične radnike koji ne dobijaju redovnu novčanu plaću.

Osobe koje istovremeno rade u sopstvenoj profesionalnoj praksi i za javnog ili privatnog poslodavca (npr. ljekari sa vlastitim kabinatom i rad u bolnici) treba klasifikovati prema statusu u kojem rade značajniji broj sati.

Samozaposlen/a

Samozaposlene osobe, sa ili bez zaposlenih, definišu se kao osobe koje rade u sopstvenom ili zajedničkom poslu, stručnoj praksi ili farmi radi ostvarivanja dobiti.

Ova kategorija uključuje radnike za sopstveni račun, porodične radnike koji ne dobijaju redovnu novčanu plaću, freelanceri (iako osoba koja je neko vrijeme redovno zadržala jedan poslodavac takođe se može smatrati zaposlenom) i osobe koje se bave jednu ili više djece koja nisu privatna i primaju uplatu za ovu uslugu.

Osobe koje istovremeno rade u sopstvenoj profesionalnoj praksi i za javnog ili privatnog poslodavca (npr. ljekari sa vlastitim kabinatom i rad u bolnici) treba klasifikovati prema statusu u kojem rade značajniji broj sati.

Nezaposleni

U skladu sa ILO standardima koji se koriste u Anketi o radnoj snazi, nezaposlene osobe obuhvataju osobe starosne dobi od 15 do 74 godina (tri uslova moraju biti ispunjena):

(a) bez posla tokom referentne sedmice (sedmice intervjua), odnosno nema posao, niti je na poslu (za jedan sat ili više) na plaćenom ili samozapošljavanju;

(b) trenutno dostupni za rad, odnosno dostupni su za plaćeno zaposlenje ili samozapošljavanje prije kraja dvije sedmice nakon referentne sedmice;

(c) aktivno traže posao, odnosno preduzimaju konkretne korake u periodu od četiri sedmice koji završava sa referentnom sedmicom za traženje plaćenog zaposlenja ili samozapošljavanja ili koji je našao posao da započne kasnije, tj. u roku od najviše tri mjeseca.

Sljedeće se smatraju konkretnim koracima u "aktivnom traženju posla":

- da je bio u kontaktu sa javnim zavodom za zapošljavanje kako bi pronašao posao, ko god da je preuzeo inicijativu (samo obnavljanje registracije iz administrativnih razloga nije aktivan korak),
- da je bio u kontaktu sa privatnom agencijom (agencijom za privremenu djelatnost, firmom specijaliziranom za zapošljavanje i sl.) kako bi pronašla posao,
- direktno se prijavljuje na poslodavce,
- traže od prijatelja, rođaka, sindikata, itd. da pronađu posao,
- postavljanje ili odgovaranje na oglase za posao,
- proučavanje radnih oglasa,
- preispitivanje ili ispitivanje,
- traži zemljište, prostorije ili opremu,
- prijavljivanje za dozvole, dozvole ili finansijska sredstva.

Student/Đak

Ova kategorija se odnosi na pojedince u formalnom obrazovanju (u obrazovnim institucijama kao što su škola, univerzitet, itd.) i ne pripadaju niti u jednoj od drugih kategorija situacije zapošljavanja.

Kada strogo primijenjuje definicije LFS-a, studenti sa malim poslovima moraju biti klasifikovani kao zaposleni. Međutim, zbog odsustva dugog spiska pitanja koja se koriste za utvrđivanje statusa zaposlenja u ARS, studenti koji rade samo nekoliko sati sedmično mogu se klasifikovati kao učenici.

Ostali, koji nisu radno sposobni

Ova kategorija se odnosi na osobe koje nisu zaposlene ili nezaposlene. Studenti se smatraju posebnim kategorijama (vidi gore).

"Ostali koji nisu u radno sposobnoj snazi obuhvataju osobe koje se nalaze u penziji ili ranoj penziji, osobe koja obavljaju obaveznu vojnu službu, osobe koje ispunjavaju zadatke u domaćinstvu (bez zaposlenja ili samozapošljavanja, npr. domaćice) ili drugih neaktivnih osoba.

Kako su neke zemlje ugradile anketu o korištenju IKT u Anketi o radnoj snazi ili drugim socio-ekonomskim istraživanjima koja koriste definicije LFS-a, korisno je ukratko razmotriti korespondenciju između pet gore navedenih kategorija i 9 kategorija korištenih u promjenljivoj LFS *Glavni radni status* (pogledajte kolonu 101 u priručniku LFS ili u Aneksu Uredbe 1575/2000).

Anketa o korištenju IKT <i>G6: Stanje zaposlenosti</i>	Anketa o radnoj snazi <i>Glavni status rada</i>
Zaposlen	→ LFS col.101, šifra 1 <i>(vrši posao ili profesiju, uključujući neplaćeni posao za porodični biznis ili posjedovanje, uključujući pripravnički ili plaćeni pripravnički rad, itd.)</i>
Samozaposlen/a	→ LFS col.101, šifra 1 <i>(vrši posao ili profesiju, uključujući neplaćeni posao za porodični biznis ili posjedovanje, uključujući pripravnički ili plaćeni pripravnički rad, itd.)</i>
Nezaposleni	→ LFS col.101, kod 2 <i>Nezaposleni</i>
Student (ne u radnoj snazi)	→ LFS col.101, kod 3 <i>(učenik, student, dodatna obuka, neplaćeno radno iskustvo, volontiranje)</i>
Ostali, koji nisu radno sposobni	→ LFS col.101, šifre 4, 5, 6, 7 i 8 <i>(u penziji ili ranom penzionisanju ili se odrekao posla (= 4), trajno onesposobljen (= 5), obaveznom služenju vojnog roka (= 6), ispunjavanju domaćih zadataka (= 7) i druge neaktivne osobe (= 8).</i>

Navedena korespondentna tabela pokazuje ranije 1-1 odnos između raspada u istraživanju korištenja IKT i Ankete o radnoj snazi (sa šiframa 4, 5, 6, 7 i 8 kombinovane u jednu pojedinačnu kategoriju pošto su potkategorije manje relevantne za Anketa o korištenju ICT-a ili može biti problematična u smislu niske ćelijske frekvencije).

Propuštanje "zaposleni ili samozaposlen" je obavezno od istražne 2007. godine u istraživanju korištenja ICT-a. Do 2006. godine, dodatni raspodjelu zaposlenih i samozaposlenih nije bilo moguće razlikovati direktno iz kolone 101 u LFS, jer su grupisani u šifri 1. Pragmatični pristup - uz prihvatljiv rizik od greške kodiranja - predloženo je dodatno korištenje *Profesionalni status* iz LFS-a (kolona 26) i prijaviti sva lica (u šifri 1 kolone 101) za koje se čini da su *samozaposlen* ili *porodični radnik* (šifre 1, 2 ili 4 u LFS stupcu 26) pod šifrom *samozaposlen* za istraživanje korištenja IKT-a i svih ostalih *zaposleni*. Drugim rječima, pomoćne informacije iz LFS kolone 26 su tada korištene samo za preusmjeravanje nekih osoba u grupu *samozaposlen* dok ostatak ostaju u grupi *zaposleni*. Ovaj prijedlog ponovnog uspostavljanja pretpostavlja određenu korelaciju između profesionalnog statusa prema definicijama ILO (= col.26) i samoprocjena o stanju rada (= kol.101).

G7: Zanimanje

[Obim: pojedinci na zapošljavanju, tj. 1 (*zaposleni*) ili 2 opcija (*samozaposlen*) u G6]

Nova klasifikacija ISCO-08 o zanimanjima (usvojena 2008. godine) trebalo bi razmotriti od 2011. godine. Koristiti će se u većini socijalnih statistika Eurostata i zasniva se na Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji zanimanja Međunarodne organizacije rada (ILO).

Za informacije o novom ISCO-08, pogledajte

<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/index.htm>

1. IKT / ne-IKT i ručni / ne-ručni radnici

ICT stručnjaci

Sada je moguće kodirati i čuvati zanimanja na više agregiranom nivou submajorskih grupa (2 cifre). Glavne grupe (jedna cifra) ne dozvoljavaju razlikovati ICT stručnjake od drugih radnika.

Za stručnjake iz oblasti informacionih tehnologija treba razmišljati o najmanje sljedećim grupama:

25 Profesionalci informacionih i komunikacionih tehnologija

35 Informacioni i komunikacioni tehničari

Ako je moguće, treba uzeti u obzir i određena IKT zanimanja klasifikovana u druge grupe:

133 Menadžeri ICT servisa

2356 Treneri informacione tehnologije

7422 IKT instalateri i servisi

ICT stručnjaci

Kategorija *Profesionalci koji nisu ICT* sastoji se od pojedinaca u svim ostalim ISCO grupama (u slučaju četvorocifrenog kodiranja) ili svih ostalih ISCO malih grupa (u slučaju 3-cifrenog kodiranja).

Za ručne / neuslovne radnike sa slomom, primjenjuje se se sljedeće:

Manuelni radnici

Ova kategorija odgovara glavnim grupama od 6 do 9 ISCO-08:

Glavna grupa 6: Kvalifikovani poljoprivredni, šumarski i ribarski radnici;

Glavna grupa 7: Radnici zanatske i srodne zanatske djelatnosti;

Glavna grupa 8: Operateri postrojenja i mašina i montažeri;
Glavna grupa 9: Osnovna zanimanja.

Manuelni radnici

Ova kategorija odgovara glavnim grupama od 0 do 5 ISCO-08:

Glavna grupa 1: menadžeri;
Glavna grupa 2: profesionalci;
Glavna grupa 3: tehničari i saradnici;
Glavna grupa 4: radnici u službama klerike;
Glavna grupa 5: servisni i prodajni radnici;
Glavna grupa 0: oružane snage.

Klasifikacija je dostupna u RAMON-bazama podataka (> klasifikacije):

<http://ec.europa.eu/eurostat/ramon>

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/other_documents/index.cfm?TargetUrl=DSP_ISCO_08

Osnova za klasifikaciju je posao i vještine. Posao se definiše kao skup zadataka i dužnosti koje treba obaviti. Vještine su sposobnosti za obavljanje zadataka i dužnosti posla. Vještine se sastoje od dvije dimenzije: nivo vještina - koji se obično odnosi na nivo obrazovnog postignuća - i specijalizaciju domena.

Svrha varijable "zanimanja" kao pozadinske karakteristike Da da ne prikupljaju podatke o korištenju IKT razloženih pojedinim zanimanjima (to bi zahtijevalo vrlo velike uzorke), već po grupama zanimanja. Na primjer, ručni ili neupućeni ili ICT-poslovi nasuprot ne-ICT- .

2. Zanimanja prema svim dvocifrenim ISCO-08

Prijenos svih zanimanja koja se reciduju u najmanje dvocifrene kategorije ISCO-08 zahtijevaju se u smjernicama CSV-a, ali opciono trenutno u istraživanju ICT.

Za dalje informacije pogledajte gornju vezu na Smjernicama za CSV.

G8: Region prebivališta - NUTS 1

Regioni NUTS 1 uvedeni su kao obavezni u 2008. godini. Većina, ali ne i sve zemlje (zbog NUTS-1 = NUTS-0 u nekim malim zemljama).

Više informacija o regijama NUTS može se naći na:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/history>

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/overview>

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NUTS_2016L&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

Od 01. januara 2018, prema NUTS regionima, uključujući NUTS 1 za zemlje članice EU [NUTS 2016 klasifikacija](#). Kodove za identifikaciju statističkih regiona za zemlje EFTA i zemlje kandidate trebaju se koristiti prema sljedećoj liniji:

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NUTS_33L&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

Da biste videli koji su kodovi promijenjeni između verzije NUTS 2013 i NUTS 2016:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/history>

Zvanična lista regiona objavljena je putem sljedećeg linka:

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.322.01.0001.01.ENG & toc = UL: L: 2016: 322: TOC

G12 i G13: Tip domaćinstva

"Domaćinstvo" se odnosi na jednu osobu koja živi sama ili grupu ljudi koji žive zajedno u istoj stambenoj jedinici sa najmanje jednom osobom od 16 do 74 godine (vidi gore: "Opći pregled ankete", Opseg - godina limit).

Isključeni su stalni članovi institucija kao što su bolnice, zatvori itd.

Sastav domaćinstva (kao što se koristi u tabelarnoj shemi) određuje se koristeći dva obavezna pokazatelja: ukupan broj osoba u domaćinstvu (uključujući sve starosne grupe) i broj djece ispod 16 godina. Prisustvo (i broj) djece se sakuplja odvojeno, jer je to pokretačka snaga za usvajanje ICT ili internet u domaćinstvu.

Pored toga, dodato je nekoliko opcionih varijabli koje su vidljive u upitniku modela, koje odgovaraju CSV-u (pogledajte link na gore navedeni dokument). Ako su se države odlučile da prikupe ekvivalentni neto mjesečni prihod, barem broj osoba starih od 14 do 15 godina trebao bi dodatno biti prikupljen, inače neće biti moguće izračunati.

G14: Prihod domaćinstva (opciono)

Koncept "prihoda" koji se koristi u ovom istraživanju je neto mjesečni dohodak domaćinstva (ne pojedinac!). Fokus je na prihode domaćinstva, jer se pristup i korištenje ICT-a više povezuju sa ukupnim prihodom domaćinstva u kojem je dio, nego sa njegovim / njenim ličnim primanjima.

Za zaposlene osobe ovo se odnosi na mjesečnu plaću za uzimanje kuće, odnosno na plaću nakon odbijanja poreza na dobit, doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenog i bilo kakvih dobrovoljnih doprinosa.

Bonusi se redovno plaćaju u vrijeme svakog plaćanja - kao što su redovna prekoračenja, uključeni su bonusi za tim, noćni ili vikend rad, savjeti i provizije.

Bonusi koji se ne plaćaju u svakom periodu plaćanja (fi godišnji dobitak), ali koji su slučajno plaćeni u posmatranom periodu isplate su isključeni jer će dovesti do ne-reprezentativne procjene.

Neredovne ili godišnje bonuse treba isključiti. Ne zahtjeva se "preraspodjela" takvih bonusa - tj. Podjela od 12 i dodatak mjesečnoj procjeni - jer bi to nepotrebno povećalo opterećeni opoziv ispitanika. Ovo međutim može učiniti međunarodna poređenja manje relevantna jer uticaj takvih bonusa teži da se u velikoj mjeri razlikuje od jedne zemlje do druge.

Tamo gdje je primjenjivo i izvodljivo, procjena novčane vrijednosti za *plaćanja u naturi* treba dodati. Iako *prihod od samozapošljavanja* može biti teško izmjeriti, ispitanici se mogu tražiti procjena njihovog raspoloživog prihoda.

Prihod od naknada kao što su naknade za nezaposlenost, penzije i invalidnine, invalidnina ili invalidnina treba da se odnose na posljednji mjesečni dodatak koji je primljen prije razgovora (ili mjesečni prosjek u skorijem periodu ako je to lakše prikupiti ili procijeniti).

Prihod od investicija (sredstva, štednja, akcije, akcije i sl.) treba isključiti pošto je te informacije teško izmjeriti i / ili prikupiti.

Iako nepoželjno, odstupanja od gornje definicije prihoda domaćinstva mogu biti opravdana u slučajevima kada se podaci mogu dobiti od neznatno različitih pitanja vezanih za dohodak u istraživačkom vozilu, s kojima je povezano istraživanje o korištenju IKT. Naročito kada je korištenje takvih dostupnih podataka jedini način pružanja informacija o ovoj osjetljivoj opcionalnoj varijabli.

Idealno, informacije bi trebalo prikupljati pitanjem ispitanika za procjenu stvarnog iznosa. Tamo gdje nije poželjno ili izvodljivo prikupiti takve informacije, ispitanik može naznačiti veličinu. Ove veličine bi trebale biti kompatibilne sa slomom korištenim u tabelarnoj shemi. Ova shema tabeliranja predviđa upotrebu kvartila prihoda, a ne klasu prihoda. Ovakav pristup bi trebalo da napravi upoređivanje među zemljama. Ne samo da to može prevazići disperziju nivoa dohotka u zemljama Evrope, korištenje kvartila takođe može izbjeći prijetnje uporedivosti uzrokovane korištenjem različitih koncepata od strane različitih zemalja (npr. bruto u odnosu na neto zarade, bez obzira da li su uključeni redovni mesečni bonusi, uključujući i 1/12th godišnjih bonusa, bez obzira da li je uključena procjena vrijednosti plaćanja u naturi itd.).

Ako su se države odlučile da prikupe ekvivalentni neto mjesečni prihod, barem broj osoba starih od 14 do 15 godina trebao bi dodatno biti prikupljen, inače neće biti moguće izračunati.

Za dodatne informacije pogledajte format prijenosa u Aneksu 2 - Format prijenosa i agregati, kao i CSV smjernice, gore navedeni link.

